

На основу члана 239. и члана 265. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др. закон, 83/18 и 9/20),
Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК
о утврђивању правила за спровођење функција мреже управљања ваздушним саобраћајем (АТМ)

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником се утврђују детаљна правила за спровођење функција мреже управљања ваздушним саобраћајем (АТМ), као и правила за управљање кризним ситуацијама на мрежи.

Преузимање прописа Европске уније

Члан 2.

Овим правилником се у законодавство Републике Србије преузима Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) бр. 2019/123 од 24. јануара 2019. године о утврђивању детаљних правила за спровођење функција мреже управљања ваздушним саобраћајем (АТМ) и стављању ван снаге Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 677/2011.

Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) бр. 2019/123 је дата у Прилогу који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) *Менаџер мреже (Network Manager)* је тело успостављено чланом 6. Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004 са задатком да кроз додељене функције унапређује перформансе Европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем. Одлуком Европске комисије за Менаџера мреже до 31. децембра 2029. године је одређен Евроконтрол;

2) *Уредба (ЕЗ) бр. 2111/2005* је Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) бр. 2111/2005 од 14. децембра 2005. године о успостављању листе Заједнице која се односи на авио-превозиоце којима је забрањено летење у Заједници, о обавештавању путника у ваздушном саобраћају о идентитету стварних авио-превозилаца и којом се укида члан 9. Упутства 2004/36/ЕЗ, која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о забрани или ограничењу летења авио-превозилаца из трећих држава („Службени гласник РС”, број 1/20);

3) *Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 2150/2005* је Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 2150/2005 од 23. децембра 2005. године која прописује заједничка правила за флексибилно коришћење ваздушног простора, која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о преузимању прописа Европске уније о управљању ваздушним простором и флексибилном коришћењу ваздушног простора („Службени гласник РС”, број 69/11);

4) *Уредба (ЕУ) бр. 996/2010* је Уредба Европског парламента и Савета (ЕУ) бр. 996/2010 од 20. октобра 2010. године која се односи на истраживање и превенцију удеса и незгода у цивилном ваздухопловству, која је преузета у законодавство Републике Србије Законом о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 66/15 и 83/18);

5) *Уредба (ЕЗ) бр. 550/2004* је Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) бр. 550/2004 од 10. марта 2004. године о пружању услуга у ваздушној пловидби у оквиру Јединственог европског неба (Уредба о пружању услуга), која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о условима које морају да испуњавају пружаоци услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС”, бр. 26/20, 154/20 и 24/21);

6) *Уредба (ЕЗ) бр. 549/2004* је Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) бр. 549/2004 од 10. марта 2004. године којом се предвиђа оквир за формирање Јединственог европског неба (оквирна Уредба), која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о условима које морају да испуњавају пружаоци услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС”, бр. 26/20, 154/20 и 24/21);

7) *Уредба (ЕЗ) бр. 551/2004* је Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) бр. 551/2004 од 10. марта 2004. године о организацији и коришћењу ваздушног простора у Јединственом европском небу (Уредба о ваздушном простору), која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о преузимању прописа Европске уније о управљању ваздушним простором и флексибилном коришћењу ваздушног простора („Службени гласник РС”, број 69/11);

8) *Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 262/2009* је Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 262/2009 од 30. марта 2009. године о утврђивању захтева који се односе на усаглашену доделу и употребу *Mode S* упитних кодова за Јединствено европско небо, која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о утврђивању услова за усаглашену доделу и употребу *Mode S* упитних кодова за Јединствено европско небо („Службени гласник РС”, број 96/15);

9) *Уредба Комисије (ЕУ) бр. 255/2010* је Уредба Комисије (ЕУ) бр. 255/2010 од 25. марта 2010. године о заједничким правилима за управљање протоком ваздушног саобраћаја, која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о утврђивању правила за управљање протоком ваздушног саобраћаја („Службени гласник РС”, број 104/17);

10) *Уредба Савета (ЕЕЗ) бр. 95/93* је Уредба Савета (ЕЕЗ) бр. 95/93 од 18. јануара 1993. године о заједничким правилима за доделу слотова на аеродромима Заједнице, која је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о заједничким правилима за доделу слотова и усклађивању редова летења на аеродромима („Службени гласник РС”, број 10/14).

Изрази „држава чланица” и „Службени лист Европске уније” који се користе у Прилогу овог правилника тумаче се сагласно тач. 2. и 3. Анекса II Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244 од 10. јуна 1999) о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја.

Остали изрази који се користе у овом правилнику имају значење које је наведено у члану 2. Споредбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2019/123.

Ступање Правилника на снагу

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Бр. 5/1-01-0013/2021-0001

У Београду, 24. августа 2021. године

Директор

Мирјана Чизмаров

**Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) бр. 2019/123
од 24. јануара 2019. године
о утврђивању детаљних правила за спровођење функција мреже управљања
ваздушним саобраћајем (АТМ) и стављању ван снаге Уредбе Комисије (ЕУ)
бр. 677/2011**

**ПОГЛАВЉЕ I
ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

Предмет и обим

1. Овом уредбом се утврђују детаљна правила за спровођење функција мреже управљања ваздушним саобраћајем (функције мреже) у складу са чланом 6. Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004. Такође, овом уредбом се утврђују правила за управљање кризним ситуацијама на мрежи.

2. Предмет ове уредбе су следеће функције мреже:

- а) пројектовање европске мреже рута (*ERND*);
- б) управљање протоком ваздушног саобраћаја (*ATFM*), како је наведено у члану 6. став 7. Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004 и у Уредби (ЕУ) бр. 255/2010;
- ц) када је реч о координацији употребе ограничених ресурса:
  - (i) радио-фреквенције у оквиру ваздухопловних фреквенцијских опсега који се користе за општи ваздушни саобраћај;
  - (ii) кодови радарских транспондера.

3. У сврху спровођења функција мреже, ова уредба се примењује на државе чланице, Менаџера мреже, Агенцију Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (Агенција), кориснике ваздушног простора, пружаоце услуга у ваздушној пловидби, оператере аеродрома, координаторе аеродромских слотова, на локалном, националном нивоу или нивоу функционалног блока ваздушног простора.

4. Ова уредба се примењује на ваздушни простор у *ICAO EUR* региону у којем су државе чланице одговорне за пружање услуга у ваздушном саобраћају у складу са значењем датим у члану 2. тачка 11) Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004. Ова уредба може да се примењује и на ваздушни простор у *ICAO EUR*, *NAT*, *AFI* и *MID* регионима у којем су треће државе, како су одређене у члану 24. став 1, одговорне за пружање услуга у ваздушном саобраћају.

Члан 2.

Дефиниције

За потребе ове уредбе примењују се дефиниције из члана 2. Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004, члана 2. Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 255/2010 и члана 2. Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 2150/2005. Такође, примењују се следеће дефиниције:

1) „ограничени ресурси (*scarce resources*)” су средства која се користе за ефективно функционисање *ATM*, чија је доступност ограничена и која су координирана централно од

стране Менаџера мреже како би се обезбедио учинак Европске мреже управљања ваздушним саобраћајем (мрежа);

2) „ваздухопловни фреквенцијски опсег (*aviation frequency band*)” је унос у табели доделе фреквенција у оквиру радио-прописа Међународне уније за телекомуникације, за одређени фреквенцијски опсег у којем се додељују фреквенције намењене за општи ваздушни саобраћај;

3) „оператер аеродрома (*airport operator*)” је тело које уз друге активности или на неки други начин, према националним законима или прописима, обавља послове управљања аеродромском инфраструктуром и координације и контроле активности разних оператера који су присутни на аеродрому или у дотичном аеродромском систему;

4) „координатор аеродромских слотова (*airport slot coordinator*)” је квалификовано физичко или правно лице именовано у складу са чланом 4. став 1. Уредбе (ЕЕЗ) бр. 95/93;

5) „оперативни учесници (*operational stakeholders*)” су цивилни и војни корисници ваздушног простора, цивилни и војни пружаоци услуга у ваздушној пловидби и оператери аеродрома који користе ваздушни простор из члана 1. став 4;

6) „Менаџер мреже (*Network Manager*)” је тело којем су поверени задаци неопходни за извршавање функција из члана 6. Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004;

7) „придружене државе (*associated countries*)” су треће државе које су чланице Евроконтрола, осим оних које учествују у раду Менаџера мреже у складу са чланом 24. став 1;

8) „шема оствареног учинка (*performance scheme*)” је регулаторни оквир за побољшање учинка услуга у ваздушној пловидби и функција мреже у оквиру Јединственог европског неба, као што је наведено у члану 11. Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004;

9) „заједничко доношење одлука (*cooperative decision-making*)” је процес у којем се одлуке доносе на основу интеракције и саветовања са државама чланицама, оперативним учесницима и другим учесницима по потреби, у складу са чл. 15-17;

10) „Тело за преглед учинка (*Performance Review Body*)” је независна група стручњака у области учинка услуга у ваздушној пловидби и функција мреже у оквиру Јединственог европског неба успостављена Спроведбеном одлуком Комисије (ЕУ) бр. 2016/2296;

11) „Управни одбор мреже (*Network Management Board*)” је одбор успостављен овом уредбом који прати и усмерава извршавање функција мреже, укључујући и учинак задатака које обавља Менаџер мреже у складу са чланом 18;

12) „оперативна мера (*operational action*)” је мера на локалном, националном, *FAB* нивоу или нивоу мреже, утврђена у Оперативном плану мреже, путем заједничког доношења одлука од стране оперативних учесника и Менаџера мреже;

13) „кризна ситуација на мрежи (*network crisis*)” је стање немогућности да се пружи услуга у ваздушној пловидби на захтеваном нивоу, које настаје након неубичајене и непредвиђене ситуације и које доводи до великог губитка капацитета мреже или велике неравнотеже између капацитета мреже и потражње или велике сметње у протоку информација у једном или више делова мреже;

14) „цивилно-војна сарадња (*civil-military cooperation*)” је интеракција између цивилних и војних органа и *ATM* компоненти из члана 3. став 1, која је неопходна да би се обезбедило безбедно, ефикасно и хармонизовано коришћење ваздушног простора;

15) „условна рута (*CDR*) (*conditional route*)” је *ATS* рута која је на располагању само за планирање лета и која се користи под прописаним условима;

16) „европска представничка тела (*European representative bodies*)” су сва правна лица или субјекти који заступају интересе једне или више категорија оперативних учесника на европском нивоу;

17) „национална контакт тачка (*State focal point*)”, у контексту управљања кризним ситуацијама, означава особе у државама чланицама које сарађују са релевантним националним структурама и организацијама за управљање кризним ситуацијама и Европском јединицом за координацију у кризним ситуацијама у ваздухопловству;

18) „утицај на мрежу (*impact on the network*)”, у контексту функције радио-фреквенције из Анекса III, означава ситуацију када додела радио-фреквенције нарушава, омета или прекида функционисање једне или више додељених радио-фреквенција на мрежи или је у супротности са оптималним коришћењем ваздухопловних фреквенцијских опсега у оквиру ове уредбе;

19) „дизајнирање ваздушног простора (*airspace design*)” је процес којим се обезбеђује развој и примена напредних навигационих могућности и техника, побољшање мрежа рута и са њима повезане секторизације, оптималних структура ваздушног простора и *ATM* процедура којима се повећава капацитет;

20) „коришћење ваздушног простора (*airspace utilisation*)” је начин на који се ваздушни простор оперативно користи;

21) „ваздушни простор слободног планирања рута (*free route airspace*)” је одређени ваздушни простор унутар којег корисници ваздушног простора могу слободно да планирају руте између улазне и излазне тачке, без обзира на мрежу *ATS* рута;

22) „сектор контроле летења - *ATC* сектор (*air traffic control sector - ATC sector*)” је одређени део ваздушног простора у којем тим контролора летења у сваком тренутку има одговорност за пружање услуге контроле летења;

23) „рута коју захтева корисник (*user required route*)” је тражено рутирање које оператери ваздухоплова пријављују у фази дизајнирања ваздушног простора како би испунили своје потребе;

24) „конфигурација сектора (*sector configuration*)” је шема комбиновања сектора ваздушног простора ради обезбеђења испуњености оперативних захтева на најбољи начин и оптималне расположивости ваздушног простора;

25) „рута на којој се пружају услуге у ваздушном саобраћају - *ATS* рута (*air traffic service route - ATS route*)” је одређени део структуре ваздушног простора пројектован за усмеравање токова саобраћаја који је неопходан за пружање услуга у ваздушном саобраћају;

26) „додела фреквенције (*frequency assignment*)” је одобрење које је држава чланица дала за коришћење радио-фреквенције или радио-фреквенцијског канала под одређеним условима.

Члан 3.

Компоненте мреже

1. За потребе ове уредбе, мрежа обухвата аеродроме, структуре ваздушног простора и начине на који су повезани, као и инфраструктуру и оперативне могућности *EATMN* који заједно служе цивилним и војним корисницима ваздушног простора.

2. Оперативни учесници и Менаџер мреже, у оквиру својих одговорности, планирају, пројектују, користе и прате компоненте мреже из става 1. у складу са Стратешким планом

мреже и Оперативним планом мреже дефинисаним у члану 8, односно члану 9, са циљем побољшања ефикасности мреже, интероперабилности и повезаности и постизања локалних циљева учинка и циљева учинка на нивоу Уније, на начин утврђен у шеми оствареног учинка.

ПОГЛАВЉЕ II ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ ФУНКЦИЈАМА МРЕЖЕ

Члан 4.

Именовање Менаџера мреже и дужности Менаџера мреже након именовања

1. Менаџер мреже се именује одлуком Комисије која се доноси у складу са чланом 5. став 2. Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004. У тој одлуци се наводе услови именовања, укључујући финансирање Менаџера мреже.

2. Менаџер мреже се именује на период који траје најмање два референтна периода шеме оствареног учинка, као што је утврђено у члану 8. Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 390/2013.

3. Тело се именује за Менаџера мреже само ако испуњава следеће услове:

- а) доказало је своју стручност и способност за обављање задатака утврђених у члану 7;
- б) описало је главне циљеве које планира да оствари током периода на који се именује, као и начин на који ће оперативним учесницима обезбедити добар квалитет својих услуга;
- ц) описало је приступ и средства која планира да користи и начин на који планира да обавља задатке Менаџера мреже;
- д) у случају да обавља друге активности које нису од значаја за извршавање функција мреже, доказало је да ће те друге активности обављати независно од задатака Менаџера мреже утврђених у члану 7.

4. Након именовања, Менаџер мреже мора да:

- а) буде сертифицирован од стране Агенције у складу са Спроведбеном уредбом Комисије (ЕУ) бр. 2017/373;
- б) одржава оперативну и техничку стручност неопходну за обављање задатака утврђених у члану 7, на независан, непристрасан и трошковно ефикасан начин;
- ц) поступа у складу са одредбама о вођењу и саветовању из поглавља III и V;
- д) избегава сукобе интереса;
- е) поштује одговарајуће законодавство Уније при обављању својих задатака;
- ф) управља осетљивим подацима на сигуран начин;
- г) за представника има руководиоца који је одговоран за извршавање задатака Менаџера мреже и управљање његовим људским и финансијским ресурсима.

5. Комисија редовно прати рад Менаџера мреже и процењује да ли је Менаџер мреже усаглашен са условима из ст. 3. и 4. овог члана и да ли извршава задатке утврђене у члану 7.

Члан 5. Процена

Најкасније након сваког референтног периода шеме оствареног учинка, Комисија процењује да ли су функције мреже ефективно извршаване и да ли Менаџер мреже ефективно обавља задатке у складу са чланом 4. став 4.

Члан 6. Услови за укидање

1. Укидање именована Менаџера мреже од стране Комисије је оправдано у следећим случајевима:

- а) неиспуњавања захтева из члана 4. и из Одлуке Комисије о именовану Менаџера мреже;
- б) неиспуњавања циљева учинка у великој мери и дуже време.

2. Менаџер мреже успоставља и спроводи одговарајуће мере како би у случају укидања именована обезбедио континуитет у пружању услуга када је реч о извршавању функција мреже, све док се друго тело не именује за Менаџера мреже.

Члан 7. Задаци Менаџера мреже

1. Менаџер мреже подржава извршавање функција мреже и у ту сврху:

- а) израђује и ажурира Стратешки план мреже наведен у члану 8. у складу са шемом оствареног учинка и *АТМ* Мастер планом, узимајући у обзир релевантни *ИКАО* Европски план ваздушне пловидбе и повезане документе;
- б) израђује Оперативни план мреже наведен у члану 9. ради спровођења Стратешког плана мреже, за календарске године референтног периода и годишње, сезонске, недељне и дневне периоде;
- ц) развија, организује и пружа интегрисану функцију пројектовања европске мреже рута, као што је утврђено у Анексу I;
- д) координира управљање капацитетом и протоком ваздушног саобраћаја и преко централне јединице за *АТФМ* координира и извршава *АТФМ* мере, као што је утврђено у Анексу II;
- е) пружа централизовану функцију за координацију радио-фреквенција, као што се захтева чланом 6. став 4. тач. а) и б) Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004 и као што је утврђено у Анексу III, укључујући централни регистар за бележење свих података о додели радио-фреквенција;
- ф) координира процесе доделе кодова радарских транспондера, као што је утврђено у Анексу IV;
- г) организује управљање и извршавање функција мреже;
- х) координира и подржава управљање кризним ситуацијама на мрежи у складу са чл. 19. и 21; обраћа се *ЕАССС*, након саветовања са Комисијом;
- и) обезбеђује координацију, у вези са функцијама мреже, са *ИКАО* регионима у које не спада *ИКАО EUR* регион и са државама које не учествују у раду Менаџера мреже;

- ј) израђује, ажурира и спроводи вишегодишњи програм рада Менаџера мреже и с њим у вези одређен буџет;
- к) развија и примењује систем упозоравања или алармирања да би Комисији пружио податке засноване на анализи планова лета, како би се пратило да ли се поштују забране летења које су авио-превозиоцима изречене Уредбом (ЕЗ) бр. 2111/2005 Европског парламента и Савета или другим безбедносним мерама и мерама обезбеђивања, или и једним и другим;
- л) обезбеђује подршку коју тражи *ICAO* за задатке који се односе на извршавање функција мреже у *ICAO EUR* региону, која је предмет закључивања споразума о сарадњи са *ICAO*.

2. Менаџер мреже, такође, доприноси константном побољшању операција на мрежи у оквиру Јединственог европског неба и укупног учинка мреже, нарочито у вези спровођења шеме оствареног учинка. Посебно, Менаџер мреже:

- а) обезбеђује да Стратешки план мреже и Оперативни план мреже доприносе постизању циљева на нивоу Уније и с тим у вези локалних циљева учинка и прати спровођење тих планова;
- б) припрема План учинка мреже у складу са шемом оствареног учинка и спроводи га након што га одобри Комисија;
- ц) иницира, подржава и координира сарадњу оперативних учесника током доношења и спровођења оперативних мера, да би се обезбедило ефикасно коришћење расположивог ваздушног простора и капацитета и смањила кашњења на мрежи;
- д) утврђује у Оперативном плану мреже све иницијативе којима се подстиче развој прекограничне координације и прекогранично управљање ваздушним саобраћајем и пружање услуга у ваздушној пловидби, истичући оне од којих посебно зависи реализација Плана учинка мреже;
- е) у сарадњи са оперативним учесницима утврђује опасности по безбедност на оперативном нивоу мреже и с тим у вези процењује безбедносне ризике на мрежи и пријављује их Агенцији;
- ф) доставља оперативним учесницима и одговарајућим телима држава чланица, као и Комисији, информације о прогнози саобраћаја и анализу оперативног учинка у контексту спровођења шеме оствареног учинка;
- г) подржава оперативне учеснике у припреми и спровођењу планова транзиције код увођења великих побољшања у погледу ваздушног простора или *ATM* система;
- х) израђује процедуре за додељивање *ATFM* кашњења кроз заједничко доношење одлука и организује процес пост-оперативног прилагођавања који укључује пружаоце услуга у ваздушној пловидби, аеродроме и национална надзорна тела, како би се размотрила питања која се односе на мерење, класификацију и додељивање *ATFM* кашњења;
- и) подржава оперативне учеснике у примени флексибилног коришћења ваздушног простора у складу са Уредбом (ЕЗ) бр. 2150/2005.

3. Ради обављања задатака из ст. 1. и 2. Менаџер мреже:

- а) обезбеђује да су алати, процеси и усклађени подаци доступни као подршка процесу заједничког доношења одлука на нивоу мреже, као и размену таквих података. Такви подаци укључују, нарочито, обраду плана лета, европске системе управљања подацима и ваздухопловне информације од значаја за извршавање

- функција мреже, као и електронски интегрисани портал за информисање којем могу приступити заинтересовани учесници из члана 3а Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004;
- б) пружа обједињен и координисан приступ свим активностима планирања и оперативним активностима на мрежи, укључујући праћење и побољшање укупног учинка мреже, како би се побољшала ефикасност мреже, интероперабилност и повезаност;
- ц) доприноси изменама *ICAO* докумената који се односе на функције мреже у складу са процесима на нивоу Уније;
- д) подржава оперативне учеснике у извршавању њихових обавеза које су им наметнуте, у коришћењу система и процедура за управљање ваздушним саобраћајем или за услуге у ваздушној пловидби (*ATM/ANS*) у складу са *ATM* Мастер планом, а нарочито заједничких пројеката утврђених у складу са Спроведбеном уредбом Комисије (ЕУ) бр. 409/2013;
- е) помаже Комисији и руководиоцу реализације пројекта, као што је наведено у члану 9. Спроведбене уредбе (ЕУ) бр. 409/2013, у постављању, усвајању и спровођењу заједничких пројеката у складу са чланом 5. те уредбе;
- ф) склапа споразуме о сарадњи са руководиоцем реализације пројекта, у складу са чланом 9. став 7. тачка а) и чланом 12. став 2. Спроведбене уредбе (ЕУ) бр. 409/2013;
- г) прати учинак инфраструктуре од значаја за извршавање функција мреже, и то:
- (i) покривеност земаљским навигационим системима као подршка увођењу и раду навигационих апликација;
  - (ii) покривеност сателитским навигационим системима као подршка увођењу и раду навигационих апликација на основу информација достављених од:
    - а) Галилео референтног центра (*GRC*) за главне констелације Глобалних навигационих сателитских система (*GNSS*);
    - б) пружаоца услуга Европског геостационарног навигационог покривања (*EGNOS*) за *EGNOS* систем;
  - (iii) надзорне интерогаторе и авионику;
  - (iv) комуникације путем везе за пренос података;
  - (v) системе за избегавање судара у ваздуху (*ACAS*);
  - (vi) мерење висине из ваздуха;
- х) развија, организује и пружа заједничке услуге за подршку мрежи у вези са функцијама мреже које захтевају оперативни учесници и које се обављају на централизован начин у корист оперативног учинка мреже и трошковне ефикасности, односно:
- (i) центар *ATM* за слање порука;
  - (ii) услугу управљања адресама на мрежи;
- и) помаже субјектима којима је поверено истраживање удеса и незгода у цивилном ваздухопловству или анализа догађаја, како је предвиђено у Уредби (ЕУ) бр. 996/2010 Европског парламента и Савета, ако они затраже такву помоћ;
- ј) размењује оперативне податке са оперативним учесницима у складу са чланом 13. Уредбе (ЕЗ) бр. 550/2004;
- к) прикупља, обједињује и анализира све податке из Анекса I-VI и доставља, на захтев, ове податке Комисији, Агенцији и Телу за преглед учинка.

4. Менаџер мреже одговара на „*ad hoc*” захтеве Комисије, држава чланица или Агенције, за пружање информација, савета, анализа или других помоћних задатака повезаних са разним функцијама.

Члан 8.

Стратешки план мреже

1. Менаџер мреже израђује и ажурира Стратешки план мреже у складу са *ATM* Мастер планом и посредством заједничког доношења одлука. Стратешки план мреже служи као смерница за дугорочни развој мреже и он мора да буде у складу са референтним периодима шеме оствареног учинка и да покрива период именован Менаџера мреже.

2. Стратешки план мреже се израђује на основу структуре утврђене Анексом V. План потврђује Управни одбор мреже и одобрава Комисија након саветовања са државама чланицама.

3. Циљ Стратешког плана мреже је постизање циљева учинка за функције мреже који су предвиђени шемом оствареног учинка.

4. Стратешки план мреже се ажурира најкасније 12 месеци пре почетка сваког референтног периода.

Члан 9.

Оперативни план мреже

1. Менаџер мреже израђује детаљан Оперативни план мреже у сарадњи са оперативним учесницима ради краткорочног и средњорочног спровођења Стратешког плана мреже на оперативном нивоу кроз заједничко доношење одлука.

2. Оперативни план мреже обухвата календарске године референтног периода и годишње периоде, укључујући оперативне мере у тим периодима.

3. Оперативни план мреже садржи информације утврђене Анексом VI. Оперативни план мреже одобрава Управни одбор мреже.

4. Оперативни план мреже посебно укључује:

а) захтеве оперативног учинка мреже и локалне референтне вредности *ATFM* кашњења као допринос постизању циљева учинка на нивоу Уније;

б) оперативне мере које доприносе постизању циљева учинка на нивоу Уније и локалних циљева учинка из шеме оствареног учинка, обухватајући календарске године референтног периода и годишње, сезонске, недељне и дневне периоде узимајући у обзир најновију прогнозу саобраћаја и њен развој.

5. Оперативни план мреже обухвата оперативне мере које се односе на све функције мреже и војне захтеве, ако су те захтеве поставиле државе чланице. Те оперативне мере утврђују се кроз заједничко доношење одлука и њихову међусобну усклађеност процењује Менаџер мреже.

6. Ако Менаџер мреже утврди оперативна ограничења и препреке на мрежи који спречавају постизање циљева учинка на нивоу Уније и локалном нивоу, он предлаже додатне оперативне мере. Такве мере се утврђују кроз заједничко доношење одлука.

7. Пружаоци услуга у ваздушној пловидби и оператери аеродрома обезбеђују усклађеност својих планова са Оперативним планом мреже и спроводе оперативне мере из става 4. тачка б).

8. Менаџер мреже ажурира Оперативни план мреже по потреби, а најмање сваких шест месеци.

Члан 10. Додатне мере

1. Ако нивои учинка договорени кроз заједничко доношење одлука нису постигнути или ако оперативне мере из члана 9. став 4. тачка б) нису спроведене, Менаџер мреже у оквиру извршавања својих задатака и не доводећи у питање одговорности држава чланица, предлаже додатне мере које морају да предузму оперативни учесници. При томе се прво саветује са оперативним учесницима на које те мере утичу, затим подноси на разматрање предлог додатних мера радној групи за оперативне послове из члана 18. став 2. и на крају прибавља одобрење Управног одбора мреже на предлог додатних мера. Оперативни учесници на које те мере утичу морају да те мере спроведу или да обавесте Управни одбор мреже о разлозима због којих их нису спровели.

2. Менаџер мреже обавештава државе чланице и национално надзорно тело одговорно за надзор оперативних учесника на које се односе додатне мере о садржају мере и било ком аспекту који се односи на промене оперативног учинка.

3. Државе чланице без непотребног одлагања обавештавају Комисију и Менаџера мреже у случају да њихове надлежности спречавају спровођење додатних мера или ако њихово спровођење доводи до неусклађености са плановима учинка.

4. Менаџер мреже израђује и ажурира регистар оперативних мера и додатних мера које оперативни учесници нису спровели, укључујући разлоге који спречавају њихово спровођење и о томе обавештава Комисију.

Члан 11. Односи са оперативним учесницима

1. Како би пратио и побољшао укупан учинак мреже, Менаџер мреже закључује одговарајуће радне аранжмане са оперативним учесницима у складу са чланом 17.

2. Менаџер мреже и оперативни учесници координирају развој и примену алата и система неопходних за извршавање функција мреже како би испунили захтеве из члана 3. став 2.

3. Оперативни учесници обезбеђују да су оперативне мере које се спроводе на локалном нивоу или нивоу функционалног блока ваздушног простора у складу са оним које су утврђене кроз заједничко доношење одлука.

4. Оперативни учесници достављају Менаџеру мреже одговарајуће податке наведене у Анексима I-VI, поштујући рокове и захтеве утврђене кроз заједничко доношење одлука.

Члан 12.

Односи са државама чланицама

1. У извршавању својих задатака Менаџер мреже узима у обзир одговорности држава чланица које се односе на суверенитет над њиховим ваздушним простором и јавни ред, јавну безбедност и питања одбране.

2. Државе чланице остају одговорне за детаљан развој, одобравање и успостављање структура ваздушног простора за ваздушни простор у њиховој надлежности.

3. Када су тела држава чланица укључена у оперативна питања која се односе на функције мреже, а посебно у координацију употребе ограничених ресурса наведених у члану 1. став 2. тачка ц), Менаџер мреже се саветује са њима током процеса заједничког доношења одлука и она спроводе резултате тог процеса на националном нивоу.

Члан 13.

Односи са функционалним блоковима ваздушног простора

1. Менаџер мреже блиско сарађује и координира са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби на нивоу функционалних блокова ваздушног простора, нарочито у вези стратешког планирања и тактичког управљања дневним протоком и капацитетом.

2. Менаџер мреже успоставља, у блиској сарадњи са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби на нивоу функционалних блокова ваздушног простора, хармонизоване процесе, процедуре и интерфејсе, како би се олакшала оперативна повезаност између функционалних блокова ваздушног простора.

3. Државе чланице које сарађују у оквиру функционалног блока ваздушног простора настоје да усклађују ставове о стратешким питањима функција мреже наведеним у члану 21. став 2.

4. Пружаоци услуга у ваздушној пловидби који сарађују у оквиру функционалног блока ваздушног простора настоје да усклађују ставове како би подржали заједничко доношење одлука.

Члан 14.

Цивилно-војна сарадња

1. Државе чланице обезбеђују одговарајуће учешће националних војних органа у свим активностима које се односе на извршавање функција мреже.

2. Државе чланице обезбеђују одговарајуће заступање војних пружалаца услуга у ваздушној пловидби и војних корисника ваздушног простора у процесу саветовања и радним аранжманима које успоставља Менаџер мреже.

3. Менаџер мреже обезбеђује успостављање одговарајућих аранжмана како би се омогућила и подржала његова координација са националним војним органима и другим одговарајућим војним органима, укључујући Европску одбрамбену агенцију (*EDA*). Обим координације покрива све аспекте који се односе на извршавање функција мреже које имају утицај на војне активности.

4. Функције *ERND* и *ATFM* извршавају се не доводећи у питање резервације или ограничења ваздушног простора за искључиву или посебну употребу од стране држава чланица. Менаџер мреже подстиче и координира доступност условних рута у том

ваздушном простору и олакшава испуњавање војних захтева и одговоре у кризним ситуацијама.

ПОГЛАВЉЕ III ВОЂЕЊЕ ФУНКЦИЈА МРЕЖЕ

Члан 15.

Заједничко доношење одлука

1. Државе чланице и оперативни учесници извршавају функције мреже уз подршку Менаџера мреже кроз заједничко доношење одлука, које укључује следеће елементе:

- а) процес саветовања прописан у члану 16;
- б) детаљне радне аранжмане и процесе рада прописане у члану 17.

2. Менаџер мреже помаже Управном одбору мреже у усвајању мера које се односе на вођење функција мреже на начин прописан у члану 18.

3. Ако активности Менаџера мреже оспори један или више оперативних учесника, Менаџер мреже упућује то питање Управном одбору мреже на решавање.

Члан 16.

Процес саветовања

1. Менаџер мреже успоставља процес за одговарајуће и редовно саветовање са заинтересованим странама из члана 1. став 3.

2. Саветовање обухвата детаљне радне аранжмане и процесе рада прописане у члану 17, Стратешки план мреже, Оперативни план мреже и План учинка мреже, као и напредак у спровођењу планова, извештавању Комисије и оперативним питањима.

3. Менаџер мреже прилагођава процес саветовања потребама појединачних функција мреже. Како би се обезбедило да се регулаторна питања могу решавати, укључују се, по потреби, тела држава чланица.

4. Ако оперативни учесници тврде да њихови ставови по одређеном питању нису на одговарајући начин узети у обзир, то питање се прво упућује Менаџеру мреже на даље разматрање. Ако се питање не може на тај начин решити, оно се упућује Управном одбору мреже на решавање.

Члан 17.

Радни аранжмани и процеси рада

1. Менаџер мреже успоставља детаљне радне аранжмане са оперативним учесницима, државама чланицама, трећим државама из члана 24. став 1. и, по потреби, са придруженим државама, као и процесе рада у вези са аспектима планирања и оперативним аспектима који се односе на извршавање функција мреже, узимајући нарочито у обзир специфичне карактеристике и захтеве појединачних функција мреже, како је наведено у Анексима I-IV.

2. Менаџер мреже обезбеђује да детаљни радни аранжмани и процеси рада садрже правила за обавештавање о додатним мерама које су резултат заједничког доношења одлука и које су упућене заинтересованим странама из члана 1. став 3.

3. Ти детаљни радни аранжмани и процеси рада морају да буду усаглашени са захтевима за раздвајање пружања услуга од регулаторних питања прописаних у члану 4. став 2. Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004.

Члан 18. Управни одбор мреже

1. Управни одбор мреже је одговоран за:

- а) потврђивање нацрта Стратешког плана мреже;
- б) одобравање оперативних планова мреже;
- ц) одобравање предлога додатних мера из члана 10;
- д) одобравање спецификација за процесе саветовања, као и за детаљне радне аранжмане и процесе рада за функције мреже из чл. 15. и 17. и процес пост-оперативног прилагођавања из члана 7. став 2. тачка х);
- е) одобравање Пословника о раду Европске јединице за координацију у кризним ситуацијама у ваздухопловству из члана 19. став 5. и њеног програма рада;
- ф) праћење напретка у спровођењу Стратешког плана мреже, Оперативног плана мреже и Плана учинка мреже из члана 7. став 2. тачка б) и разматрање могућих одступања од почетних планова;
- г) праћење процеса саветовања оперативних учесника;
- х) праћење активности повезаних са управљањем функцијама мреже и извршавањем задатака Менаџера мреже, укључујући квалитет услуга које пружа оперативним учесницима;
- и) праћење активности Менаџера мреже повезаних са кризним ситуацијама на мрежи;
- ј) одобравање годишњег извештаја из члана 22. став 3;
- к) разматрање питања из члана 15. став 3. и члана 16. став 4. која нису решена на нивоу појединачне функције мреже;
- л) потврђивање годишњег буџета Менаџера мреже;
- м) одобравање пословника о раду Одбора;
- н) одобравање програма рада из члана 7. став 1. тачка ј) и праћење његовог спровођења;
- о) потврђивање Плана учинка мреже из члана 7. став 2. тачка б);
- п) давање мишљења о могућим додатним функцијама које би могле бити додељене Менаџеру мреже применом члана 6. став 3. или члана 6. став 4. тачка ц) Уредбе (ЕЗ) бр. 551/2004;
- р) давање препорука у сврху праћења учинка инфраструктуре из члана 7. став 3. тачка г), укључујући одговарајуће анализе оправданости трошкова;
- р) давање мишљења о развоју и пружању заједничких услуга за подршку мрежи из члана 7. став 3. тачка х), укључујући одговарајуће анализе оправданости трошкова;
- с) одобравање споразума о сарадњи из члана 7. став 1. тачка л), члана 7. став 3. тачка ф) и члана 24;
- т) давање мишљења о именовану руководиоца Менаџера мреже како је наведено у члану 4. став 4. тачка г).

2. Управни одбор мреже оснива радне групе које му пружају подршку у раду, нарочито радну групу за оперативне послове састављену од директора оперативних послова оперативних учесника.

3. Управни одбор мреже има следеће чланове са правом гласа:

- а) једног представника пружаоца услуга у ваздушној пловидби по функционалном блоку ваздушног простора, успостављеном или који се успоставља, са укупним бројем од четири гласа за све пружаоце услуга у ваздушној пловидби;
- б) четири представника комерцијалних и некомерцијалних цивилних корисника ваздушног простора;
- ц) два представника оператера аеродрома;
- д) два представника војних пружалаца услуга у ваздушној пловидби и војних корисника ваздушног простора.

4. Управни одбор мреже има следеће чланове без права гласа:

- а) председавајућег Управног одбора мреже;
- б) једног представника Комисије;
- ц) руководиоца Менаџера мреже како је наведено у члану 4. став 4. тачка г);
- д) председавајућег радне групе за оперативне послове из става 2;
- е) два представника пружалаца услуга у ваздушној пловидби придружених држава које дају допринос раду Менаџера мреже;
- ф) једног представника Евроконтрола.

5. Сваки члан Управног одбора мреже има свог заменика.

6. Комисија именује председавајућег Управног одбора мреже на основу његових или њених техничких компетенција и стручности, а на предлог чланова Управног одбора мреже са правом гласа. Такође именује и два потпредседавајућа из редова чланова са правом гласа.

7. Комисија именује чланове са правом гласа и њихове заменике из става 3. тачка а) на основу предлога њихових организација. Она именује чланове са правом гласа и њихове заменике из става 3. тач. б) и ц) на основу предлога одговарајућих европских представничких тела. Она именује члана са правом гласа и његове заменике из става 3. тачка д) на предлог *EDA*. Она именује чланове без права гласа из става 4. тачка е) на предлог Евроконтрола, на основу ротације која омогућава свакој придруженој држави да буде именована у једном кругу и на основу оперативних потреба у тренутку именовања.

8. Комисија може да именује посматраче и независне стручњаке као саветнике који поступају у своје име и представљају широк спектар струка које обухватају функције мреже.

9. Чланови из става 4. тач. а) и б) имају право да одбију предлоге који имају утицај на:

- а) усклађеност активности Управног одбора мреже са циљевима ове уредбе;
- б) непристрасност и правичност у извршавању функција мреже.

10. Одлуке из става 1. тач. а)-е), ј), л)-о) и с) усваја Управни одбор мреже простом већином гласова својих чланова с правом гласа.

11. Састанке Управног одбора мреже сазива његов председавајући. Одбор одржава најмање три редовна састанка годишње. Поред тога, одбор се састаје на захтев председавајућег или Комисије. Менаџер мреже обавља послове секретаријата за Управни одбор мреже и председавајућег.

12. Менаџер мреже обезбеђује средства потребна за успостављање и рад Управног одбора мреже и његових радних група.

ПОГЛАВЉЕ IV УПРАВЉАЊЕ КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА НА МРЕЖИ

Члан 19.

Европска јединица за координацију у кризним ситуацијама у ваздухопловству

1. Управљање кризним ситуацијама на мрежи подржано је оснивањем Европске јединице за координацију у кризним ситуацијама у ваздухопловству (*ЕАССС*). *ЕАССС* доприноси, кроз свој рад, координацији одговора на кризне ситуације на мрежи.

2. *ЕАССС* има као сталне чланове по једног представника:

- а) државе чланице коју су за ту сврху овластиле све државе чланице;
- б) Комисије;
- ц) Агенције;
- д) Евроконтрола;
- е) Менаџера мреже;
- ф) војске;
- г) пружаоца услуга у ваздушној пловидби;
- х) оператера аеродрома;
- и) корисника ваздушног простора.

Комисија именује те чланове и њихове заменике. Именовање се обавља на предлог:

- 1) држава чланица у случају из подстава 1. тачка а);
- 2) Агенције, Евроконтрола и Менаџера мреже у случајевима из подстава 1. тач. ц), д) и е), у зависности од случаја;
- 3) *ЕДА* у случају из подстава 1. тачка ф);
- 4) одговарајућих европских представничких тела у случајевима из подстава 1. тач. г), х) и и).

3. Свака држава чланица именује контакт тачку (национална контакт тачка) и њеног заменика за *ЕАССС* и олакшава њихов приступ одговарајућим информацијама из националних структура за управљање кризним ситуацијама, које нису ограничене на област ваздухопловства. Националне контакт тачке извршавају своје дужности у складу са Пословником о раду *ЕАССС*.

4. *ЕАССС* може да укључи, од случаја до случаја, стручњаке у зависности од природе одређене кризне ситуације, како би му помогли у осмишљавању одговора у управљању кризним ситуацијама.

5. *ЕАССС* припрема Пословник о раду и његове измене за одобрење од стране Управног одбора мреже у складу са чланом 18. став 1. тачка е).

6. Менаџер мреже обезбеђује средства потребна за успостављање и рад *ЕАССС*.

Члан 20.

Одговорности Менаџера мреже

Менаџер мреже је дужан, по потреби уз подршку *ЕАССС*, да:

- а) координира одговоре на кризне ситуације на мрежи, укључујући блиску сарадњу са одговарајућим структурама у државама чланицама;
- б) подржава активирање и координацију планова за случај посебних околности на нивоу државе чланице, а нарочито преко мреже националних контакт тачака;
- ц) припрема мере умањења на нивоу мреже како би обезбедио правовремено пружање одговора на кризну ситуацију на мрежи у циљу заштите и обезбеђења непрекидног и безбедног функционисања мреже. У ту сврху, Менаџер мреже независно:
  - (i) прати ситуацију на мрежи у вези кризних ситуација 24 часа дневно;
  - (ii) обезбеђује ефективно управљање информацијама и комуникацију ширењем тачних, правовремених и усклађених података ради подршке државама чланицама и оперативним учесницима у доношењу одлука о начину опоравка од кризних ситуација на мрежи и/или ублажавању њиховог утицаја на мрежу;
  - (iii) олакшава организовано прикупљање и централизовано похрањивање података;
- д) указује, где је потребно, Комисији, Агенцији или државама чланицама на могућности додатне подршке за ублажавање кризних ситуација на мрежи, укључујући повезивање са оператерима других видова саобраћаја који могу да утврде и примене интермодална решења;
- е) прати и извештава ЕАССС о опоравку и отпорности мреже;
- ф) организује, омогућава и спроводи договорени програм вежби симулација кризних ситуација на мрежи који укључује државе чланице и оперативне учеснике, како би предвидели стварне кризне ситуације на мрежи;
- г) израђује, спроводи и прати програм рада и регистар ризика.

ПОГЛАВЉЕ V САВЕТОВАЊЕ СА ДРЖАВАМА ЧЛАНИЦАМА, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЕШТАВАЊЕ И НАДЗОР

Члан 21.

Информисање држава чланица и саветовање са њима

1. Менаџер мреже редовно извештава Комисију о напретку у извршавању функција мреже и предузетим мерама. Комисија обавештава државе чланице о том напретку и тим мерама.

2. Комисија се саветује са државама чланицама о стратешким питањима функција мреже и узима у обзир њихово мишљење.

Ова питања укључују:

- а) укупан учинак мреже;
- б) спровођење додатних мера од стране Менаџера мреже из члана 10;
- ц) именовање председавајућег и чланова Управног одбора мреже;
- д) нацрт Стратешког плана мреже, а нарочито циљеве плана у раној фази;
- е) нацрт Плана учинка мреже;
- ф) нацрт годишњег буџета Менаџера мреже;

- г) годишњи извештај Менаџера мреже;
- х) нацрт пословника о раду *EACCC*;
- и) спецификације за процесе саветовања и детаљне радне аранжмане и процесе рада из чл. 16. и 17;
- ј) питања из члана 12. став 3. која нису решена на нивоу појединачних функција мреже;
- к) случајеве из члана 10. став 3;
- л) процену из члана 5;
- м) развој и извршавање задатака праћења који се односе на *ATM/CNS* инфраструктуру и пружање заједничких услуга за подршку мрежи које се односе на извршавање функција мреже, укључујући одговарајуће анализе оправданости трошкова и буџет.

Саветовање о тачки а) подстава 2. одржава се редовно.

Члан 22.

Праћење и извештавање

1. Менаџер мреже успоставља процес сталног праћења свих следећих елемената:

- а) оперативног учинка мреже;
- б) предузетих мера и постигнутог учинка од стране оперативних учесника и држава чланица;
- ц) ефективности и ефикасности заједничког доношења одлука у извршавању сваке од функција;
- д) квалитета услуга које пружа оперативним учесницима путем посебних индикатора.

2. Стално праћење има за циљ утврђивање свих могућих одступања од Стратешког плана мреже и Оперативног плана мреже. Оперативни учесници пружају подршку Менаџеру мреже у овом процесу достављајући му податке.

3. Менаџер мреже сваке године подноси извештај Комисији, Управном одбору мреже и Агенцији о мерама предузетим ради испуњавања његових задатака и о препорукама за решавање питања на мрежи. У извештају се наводе појединачне функције мреже, као и укупно стање на мрежи и спровођење Стратешког плана мреже, Оперативног плана мреже и Плана учинка мреже и постизање циљева Менаџера мреже којима обезбеђује квалитет својих услуга оперативним учесницима. Комисија прослеђује извештај државама чланицама.

Члан 23.

Надзор над Менаџером мреже

Комисија обезбеђује надзор над Менаџером мреже, у погледу усклађености са захтевима садржаним у овој уредби и осталом законодавству Уније, а нарочито у Уредби (ЕЗ) бр. 2150/2005, Спроведбеној уредби (ЕУ) бр. 390/2013 и Спроведбеној уредби Комисије (ЕУ) бр. 391/2013, Спроведбеној уредби (ЕУ) бр. 409/2013 и заједничким пројектима успостављеним у складу са том уредбом. Комисија извештава државе чланице о исходу надзора.

ПОГЛАВЉЕ VI ОДНОСИ СА ТРЕЋИМ ДРЖАВАМА

Члан 24.

Учешће трећих држава у раду Менаџера мреже

1. Треће државе учествују у раду Менаџера мреже у складу са правом Уније, у зависности од споразума са Унијом и у складу са њима.
2. Придружене државе и њихови оперативни учесници могу да доприносе раду Менаџера мреже.
3. Менаџер мреже може да закључи споразуме о сарадњи са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби успостављеним у државама у које не спадају оне наведене у ст. 1. и 2. у *ICAO EUR, NAT, AFI* и *MID* регионима, ако ове државе учествују у функционалном блоку ваздушног простора или њихово учешће има директан утицај на учинак мреже, да би се обезбедила одговарајућа регионална интероперабилност и повезаност.
4. Да би побољшао извршавање функција мреже и учинак мреже, Менаџер мреже може, такође, закључити споразуме о сарадњи са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби успостављеним у државама унутар *ICAO* региона, осим оних који су наведени у ставу 3, ради размене података у вези функција мреже.

ПОГЛАВЉЕ VII ФИНАНСИРАЊЕ И БУЏЕТ

Члан 25.

Финансирање и буџет Менаџера мреже

1. Државе чланице предузимају потребне мере за финансирање задатака поверених Менаџеру мреже путем накнада за услуге у ваздушној пловидби.
2. Менаџер мреже води своје трошкове на јасан и транспарентан начин.
3. Менаџер мреже утврђује буџет који је:
  - а) одговарајући за постизање циљева учинка у складу са Планом учинка мреже из члана 7. став 2. тачка б);
  - б) одговарајући за спровођење програма рада из члана 7. став 1. тачка ј);
  - ц) распоређен на засебним рачунима у ситуацијама када тело које је именовано за Менаџера мреже обавља и друге задатке поред оних из члана 7.

ПОГЛАВЉЕ VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Стављање ван снаге

Уредба (ЕУ) бр. 677/2011 ставља се ван снаге.

Члан 27.
Ступање на снагу

Ова уредба ступа на снагу двадесетог дана од дана објављивања у Службеном листу Европске уније.

Примењује се од 1. јануара 2020. године.

Ова уредба је обавезујућа у целини и непосредно се примењује у свим државама чланицама.

АНЕКС I

ФУНКЦИЈА ПРОЈЕКТОВАЊА ЕВРОПСКЕ МРЕЖЕ РУТА (*ERND*)

ДЕО А

Циљ и обим

1. Циљ функције пројектовања европске мреже рута (*ERND*) је да:
  - а) развије и спроведе План побољшања европске мреже рута за безбедно и ефикасно одвијање ваздушног саобраћаја, узимајући у обзир утицај на животну средину;
  - б) олакша, у оквиру Плана побољшања европске мреже рута, развој структуре ваздушног простора која нуди потребан ниво безбедности, капацитета, флексибилности, реаговања, утицаја на животну средину и несметаног пружања експедитивних услуга у ваздушној пловидби, водећи рачуна о потребама безбедности и одбране;
  - ц) обезбеди регионалну повезаност и интероперабилност европске мреже рута унутар *ICAO EUR* региона и са суседним *ICAO* регионима.

2. План побољшања европске мреже рута је променљиви план којег израђује Менаџер мреже у координацији са државама чланицама и оперативним учесницима. Тај план укључује резултат оперативних активности у погледу краткорочног и дугорочног пројектовања мреже рута у складу са водећим начелима Стратешког плана мреже. У њему се морају навести сви елементи који су потребни како би се обезбедило да се европски ваздушни простор дизајнира као целина и да испуњава циљеве учинка на нивоу Уније који су за Менаџера мреже утврђени у шеми оствареног учинка.

3. План побољшања европске мреже рута чини део Оперативног плана мреже који се односи на пројектовање европске мреже рута и садржи детаљна правила за спровођење дела Стратешког плана мреже који се односи на пројектовање европске мреже рута.

4. План побољшања европске мреже рута укључује:
  - а) заједничке опште принципе допуњене техничким спецификацијама за дизајнирање ваздушног простора;
  - б) војне захтеве за коришћење ваздушног простора;
  - ц) европску мрежу рута и, ако је изводљиво, структуру ваздушног простора слободног планирања рута, пројектовану за испуњавање свих захтева корисника, са детаљима који обухватају све промене ваздушног простора;
  - д) правила коришћења и расположивост мреже рута и ваздушног простора слободног планирања рута;
  - е) поделу ваздушног простора на секторе контроле летења (*ATC*) као подршка ваздушном простору у коме се пружају услуге у ваздушном саобраћају;
  - ф) поступке за управљање ваздушним простором;
  - г) детаљни распоред развоја промена у дизајнирању ваздушног простора;
  - х) календар заједничког циклуса објављивања и увођења промена у структурама ваздушног простора и правилима коришћења, путем Оперативног плана мреже;
  - и) преглед тренутне и очекиване ситуације на мрежи, укључујући очекиване учинке на основу тренутних и договорених планова за дизајнирање ваздушног простора.

ДЕО Б

Поступак развоја Плана побољшања европске мреже рута

1. Менаџер мреже, државе чланице, корисници ваздушног простора, пружаоци услуга у ваздушној пловидби, делујући као део функционалних блокова ваздушног простора или појединачно, путем процеса заједничког одлучивања, израђују План побољшања европске мреже рута, као што је наведено у члану 15. Они примењују начела дизајнирања ваздушног простора утврђена у делу Ц овог Анекса.

2. Процес заједничког одлучивања заснива се на детаљним радним аранжманима и процесима рада које на стручном нивоу одређује Менаџер мреже, укључујући цивилно-војну димензију. Ти радни аранжмани се израђују након саветовања са свим учесницима. Радни аранжмани се доносе у редовним интервалима како би представили потребе функције пројектовања европске мреже рута.

3. Како би се обезбедила одговарајућа повезаност Плана побољшања европске мреже рута, Менаџер мреже и државе чланице у процес заједничког одлучивања укључују треће државе, у складу са чланом 24. Мора се обезбедити одговарајућа сарадња између, с једне стране, Менаџера мреже и његових детаљних радних аранжмана утврђених на стручном нивоу који подржавају развој Плана побољшања европске мреже рута и, с друге стране, релевантних радних аранжмана утврђених на *ICAO* стручном нивоу који обухватају побољшања мреже рута у погледу повезивања.

4. Пројекти дизајнирања ваздушног простора морају да буду у складу с Планом побољшања европске мреже рута. За најмање следеће промене пројеката дизајнирања ваздушног простора је потребно извршити проверу усклађености и обавестити Менаџера мреже:

- а) промене у трасирању руте;
- б) промене у смеру руте;
- ц) промене у намени руте;
- д) опис ваздушног простора слободног планирања рута, укључујући одговарајућа правила коришћења;
- е) правила коришћења и расположивост руте;
- ф) промене у вертикалној или хоризонталној граници сектора;
- г) додавање или уклањање значајних тачака;
- х) промене у коришћењу прекограничног ваздушног простора;
- и) промене координата значајних тачака;
- ј) промене које утичу на пренос података;
- к) промене које утичу на податке објављене у зборницима ваздухопловних информација;
- л) промене које утичу на споразуме о координацији у вези са дизајнирањем и коришћењем ваздушног простора.

5. План побољшања европске мреже рута редовно се преиспитује приликом његовог спровођења, како би се узела у обзир нова или променљива потражња за ваздушним

простором. У том процесу преиспитивања мора да се обезбеди стална координација са војним телима.

ДЕО Ц

Начела дизајнирања ваздушног простора

1. Приликом израде Плана побољшања европске мреже рута, Менаџер мреже, државе чланице и пружаоци услуга у ваздушној пловидби, делујући као део функционалних блокова ваздушног простора или појединачно, путем процеса заједничког одлучивања, морају да се придржавају следећих начела дизајнирања ваздушног простора:

а) успостављање и обликовање структура ваздушног простора се заснивају на оперативним захтевима, без обзира на националне границе или границе функционалних блокова ваздушног простора или границе области информисања ваздухоплова у лету и нису нужно ограничени нивоом поделе између горњег и доњег ваздушног простора;

б) обликовање структура ваздушног простора се заснива на транспарентном процесу у којем се дозвољава разматрање донетих одлука и схватају разлози за њихово доношење, узимају у обзир захтеви свих корисника, усклађујући истовремено безбедност, капацитет и аспекте животне средине и води рачуна о војним потребама и потребама националне безбедности;

ц) садашња и прогнозирана саобраћајна потражња на нивоу мреже и на локалном нивоу и циљеви учинка су улазни подаци за План побољшања европске мреже рута, како би се задовољиле потребе главних токова саобраћаја и аеродрома;

д) обезбеђује се вертикална и хоризонтална повезаност, укључујући терминални ваздушни простор и структуру ваздушног простора на местима спајања;

е) могућност обављања летова дуж рута и профила лета које корисник тражи током фазе лета на рути или најближе могуће тим рутама и профилима лета;

ф) прихватање свих предлога структура ваздушног простора на процењивање и могући развој, укључујући ваздушни простор слободног планирања рута, вишеструке могућности рутирања и условне руте (*CDRs*), примљених од учесника који имају оперативни захтев на том подручју;

г) при обликовању структура ваздушног простора, укључујући ваздушни простор слободног планирања рута и *ATC* секторе, узимају се у обзир постојеће или предложене структуре ваздушног простора намењене активностима које захтевају резервацију или ограничење ваздушног простора. У ту сврху се успостављају само структуре које су у складу с применом флексибилног коришћења ваздушног простора (*FUA*). Такве структуре морају да буду усклађене и доследне у највећој могућој мери у целој европској мрежи;

х) развој пројектовања *ATC* сектора започиње траженим трасирањем руте или тока саобраћаја у оквиру итеративног процеса којим се обезбеђује компатибилност између рута или токова и сектора;

и) *ATC* сектори се пројектују тако да омогућавају израду секторских конфигурација које задовољавају токове саобраћаја и које су прилагодљиве и сразмерне променљивој саобраћајној потражњи;

ј) у случајевима у којима из оперативних разлога *ATC* сектори морају да буду пројектовани преко националних граница, граница функционалних блокова ваздушног простора или *FIR* граница, склапају се споразуми о пружању услуга између предметних оперативних учесника.

2. Менаџер мреже, државе чланице, функционални блокови ваздушног простора и пружаоци услуга у ваздушној пловидби (као део функционалних блокова ваздушног простора или појединачно), путем процеса заједничког одлучивања, обезбеђују примену следећих начела у вези са коришћењем ваздушног простора и управљањем капацитетом:

а) структуре ваздушног простора планирају се тако да олакшају флексибилну и правовремену употребу ваздушног простора и управљање њиме у вези са могућностима рутирања, токовима саобраћаја, шемама секторских конфигурација и конфигурацијом других структура ваздушног простора;

б) структуре ваздушног простора пружају могућност за успостављање додатних могућности рутирања, обезбеђујући при томе њихову компатибилност са питањима постојећег капацитета и ограничењима у пројектовању сектора.

ДЕО Д

Стално праћење оствареног учинка на нивоу мреже

1. Како би се обезбедило редовно побољшање учинка, Менаџер мреже спроводи редовно пост-оперативно преиспитивање делотворности уведених структура ваздушног простора путем процеса заједничког одлучивања.

2. То преиспитивање укључује нарочито:

- а) развој саобраћајне потражње;
- б) учинак и ограничења у погледу капацитета и ефикасности летова на нивоу државе, функционалног блока ваздушног простора или мреже;
- ц) оцену аспеката употребе ваздушног простора са цивилног и војног становишта;
- д) оцену секторизације и примењених секторских конфигурација;
- е) оцену интегритета и континуитета структура ваздушног простора.

АНЕКС П

ФУНКЦИЈА УПРАВЉАЊА ПРОТОКОМ ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

ДЕО А

Циљ и обим

1. Циљ функције управљања протоком ваздушног саобраћаја (*ATFM*) је да:

- а) обезбеди ефикасно коришћење расположивог капацитета европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем (*EATMN*);
- б) олакша планирање, координацију и извршење *ATFM* мера свих оперативних учесника;
- ц) олакша испуњавање војних захтева и одговоре на кризне ситуације;
- д) обезбеди регионалну повезаност и интероперабилност европске мреже унутар *ICAO EUR* региона и са суседним *ICAO* регионима.

2. *ATFM* и процедуре за случај посебних околности из тачке 15. Дела Б овог анекса обезбеђују већу предвидљивост саобраћаја и оптимизирају расположив капацитет *EATMN* (укључујући на аеродромима) и имају за циљ повећање усклађености аеродромских слотова и планова лета.

3. *ATFM* функција мора да буде у складу са детаљним радним аранжманима за спровођење *ATFM* мера. Сви укључени оперативни учесници морају да се придржавају правила и процедура којима се обезбеђује да се капацитет контроле летења употребљава на безбедан начин и у највећој могућој мери.

4. *ATFM* функција мора да обухвати све фазе *ATFM* (стратешку, пре-тактичку, тактичку и пост-оперативну), како је утврђено у *ICAO* одредбама наведеним у Додатку. *ATFM* функција мора да буде у складу с тим *ICAO* одредбама.

5. *ATFM* функција се примењује на следеће учеснике или заступнике који поступају у њихово име, а који су укључени у *ATFM* процесе:

- а) оператере ваздухоплова;
- б) пружаоце услуга у ваздушном саобраћају (*ATS*), укључујући *ATS* јединице, *ATS* пријавне бирое и јединице аеродромске контроле летења;
- ц) пружаоце услуга ваздухопловног информисања;
- д) тела укључена у управљање ваздушним простором;
- е) оператере аеродрома;
- ф) централну јединицу за *ATFM*, којом управља Менаџер мреже;
- г) локалне *ATFM* јединице, како су наведене у тачки б. Дела А овог анекса;
- х) координаторе слотова на координисаним аеродромима.

6. „Локална *ATFM* јединица” је тело за управљање протоком које поступа у име једног или више других тела за управљање протоком, као посредник између централне јединице за *ATFM* и *ATS* јединице или групе *ATS* јединица. Она може да поступа на нивоу *ATS* јединице, на националном нивоу, на нивоу функционалног блока ваздушног простора или на било ком другом подрегионалном нивоу.

7. Локалне *ATFM* јединице и Менаџер мреже преко централне јединице за управљање протоком ваздушног саобраћаја подржавају спровођење *ATFM* функције.

ДЕО Б

Планирање и оперативна начела

1. Менаџер мреже и оперативни учесници планирају и извршавају задатке којима се подржава *ATFM* функција за:

а) све фазе свих летова који намеравају да буду или јесу део општег ваздушног саобраћаја и у складу су са правилима инструменталног летења (*IFR*) у целости или делимично;

б) све фазе летова из тачке а) и управљање ваздушним саобраћајем.

2. Мора да се обезбеди одговарајућа сарадња и координација између радних аранжмана Менаџера мреже којима се подржава *ATFM* функција и одговарајућих *ICAO* радних аранжмана којима су обухваћени *ATFM* аспекти, у делу повезивања.

3. Војни ваздухоплови који су део општег ваздушног саобраћаја подлежу *ATFM* мерама када лете или намеравају да лете унутар ваздушног простора или аеродрома на које се примењују *ATFM* мере.

4. *ATFM* функција се руководи следећим начелима:

а) *ATFM* мере морају да:

- (i) доприносе безбедном одвијању операција и спречавају прекомерну потражњу ваздушног саобраћаја у односу на декларисани *ATC* капацитет сектора и аеродрома, укључујући полетно-слетне стазе;
- (ii) користе *EATMN* капацитет у највећој могућој мери у циљу оптимизације ефикасности *EATMN* и минимизирања негативних ефеката на оператере;
- (iii) оптимизују *EATMN* капацитет који је стављен на располагање кроз развој и примену мера за повећање капацитета од стране *ATS* јединица;
- (iv) подржавају управљање критичним догађајима;

б) при додели *ATFM* слотова за полетање приоритет се даје летовима према распореду њиховог планираног уласка на локацију на којој ће се конкретна *ATFM* мера примењивати, осим ако посебне околности, попут оних које произилазе из потреба безбедности и одбране, захтевају примену другачијег правила приоритета које је договорено и од користи је за *EATMN*;

ц) времена путање лета у фази планирања и фази извршења морају да буду у складу са свим примењеним *ATFM* мерама и Менаџер мреже мора о њима да обавести оператере ваздухоплова, *ATS* јединице и локалне *ATFM* јединице;

д) летови из географског подручја на којем се примењују *ATFM* мере и суседних области информисања ваздухоплова у лету, како су описана у одговарајућој *ICAO* документацији, подлежу додели *ATFM* слотова. Летови из других подручја изузети су од доделе *ATFM* слотова, али су ипак подложни рутама, шемама оријентације саобраћаја и ограничењима времена путање лета.

5. Државе чланице обезбеђују да:

а) *ATFM* функција буде на располагању заинтересованим странама 24 сата дневно и да локална *ATFM* јединица искључиво покрива одређено подручје с обзиром на ваздушни простор у њеној надлежности унутар географског подручја у којем се примењују *ATFM* мере;

б) буду успостављени усклађени поступци за сарадњу страна укључених у *ATFM* функцију, *ATS* јединица и тела укључених у управљање ваздушним простором, како би се обезбедило ефикасно планирање алокације ваздушног простора и његова ефикасна употреба, као и директне везе између управљања ваздушним простором и *ATFM*;

ц) заједнички поступци за тражење изузећа од *ATFM* слотова на полетању буду у складу са *ICAO* одредбама из Додатка. Ти поступци се морају координисати са Менаџером мреже преко његове централне јединице за *ATFM* и објавити у националним зборницима ваздухопловних информација.

6. Менаџер мреже:

а) оптимизира укупан учинак *EATMN* кроз планирање, координацију и спровођење договорених *ATFM* мера, укључујући и за планове транзиције при увођењу значајних

побољшања ваздушног простора или *ATM* система и за неповољне временске услове, путем процеса заједничког одлучивања;

б) саветује се са оператерима о дефинисању *ATFM* мера;

ц) закључује радне аранжмане са локалним *ATFM* јединицама;

д) обезбеђује развој, расположивост и ефикасно спровођење *ATFM* мера (у свим фазама *ATFM*) заједно са локалним *ATFM* јединицама; ако такве *ATFM* мере имају шири утицај на мрежу, Менаџер мреже мора путем процеса заједничког одлучивања да утврди природу тих *ATFM* мера које треба применити;

е) у координацији са локалним *ATFM* јединицама утврђује алтернативна рутирања како би се избегла или растеретила загушена подручја, узимајући у обзир укупни учинак *EATMN*;

ф) нуди преусмеравање летовима којима би оптимизирао ефекат тачке е);

г) у координацији са *ATS* јединицама и локалним *ATFM* јединицама одређује, координира и обезбеђује спровођење одговарајућих мера у циљу обезбеђивања неопходног капацитета за задовољавање саобраћајне потражње у одговарајућим деловима под њиховом одговорношћу;

х) правовремено даје информације о *ATFM* операцијама оператерима ваздухоплова, локалним *ATFM* јединицама и *ATS* јединицама, укључујући:

(i) планиране *ATFM* мере;

(ii) утицај *ATFM* мера на време полетања и профил лета појединих летова;

и) прати забележене случајеве недостајућих или поднетих вишеструких планова лета;

ј) суспендује план лета када, с обзиром на временску толеранцију, *ATFM* слот за полетање не може бити испоштован, а ново предвиђено време почетка кретања није познато;

к) прати број изузећа од *ATFM* одобрених мера;

л) развија, одржава и објављује планове за случај посебних околности, којима се дефинишу радње које морају предузети одговарајући оперативни учесници у случају већег отказа неке компоненте *ATFM* функције на нивоу мреже који би довео до знатних смањења капацитета или већег нарушавања протока саобраћаја или до једног и другог;

м) са оперативним учесницима дели све одговарајуће пост-оперативне анализе и процене;

н) омогућава одговарајућу припрему и предвидљивост *EATMN*, обезбеђује радне аранжмане за прикупљање правовремених и ажурираних информација о саобраћајној потражњи за све *ATFM* фазе од корисника ваздушног простора и то дели са локалним *ATFM* јединицама.

7. *ATS* јединице:

а) координирају *ATFM* мере преко локалне *ATFM* јединице, односно локалних *ATFM* јединица, са Менаџером мреже, како би се обезбедило да одабране мере имају за циљ оптимизацију укупног учинка *EATMN*;

б) обезбеђују да се *ATFM* мере које се примењују на аеродроме координирају са оператером предметног аеродрома, како би се обезбедила ефикасност планирања на аеродромима и њихова употреба у корист свих предметних оперативних учесника;

ц) обавештавају Менаџера мреже, преко локалне *ATFM* јединице, о свим догађајима, као и о плановима транзиције за увођење значајних побољшања ваздушног простора или

ATM система и за неповољне временске услове, који би могли да утичу на капацитет контроле летења или потражњу ваздушног саобраћаја, и предложена умањења;

д) правовремено достављају Менаџеру мреже и локалним *ATFM* јединицама следеће податке, као и накнадне измене и допуне, ако је то технички изводљиво, и обезбеђују њихов квалитет:

- (i) структуре ваздушног простора и рута;
- (ii) расположивост ваздушног простора и рута, укључујући расположивост применом флексибилног коришћења ваздушног простора у складу са Уредбом Комисије (ЕЗ) бр. 2150/2005;
- (iii) конфигурације и активације сектора *ATS* јединице;
- (iv) времена рулања на аеродрому и конфигурације полетно-слетне стазе;
- (v) капацитет сектора контроле летења и аеродрома, укључујући полетно-слетне стазе;
- (vi) ажуриране положаје током лета;
- (vii) одступања од планова лета;
- (viii) стварна времена полетања;
- (ix) информације о оперативној расположивости комуникационе, навигационе и надзорне (*CNS*)/*ATM* инфраструктуре.

8. Подаци из тачке 7. подтачка д) се стављају на располагању Менаџеру мреже и оперативним учесницима, који такође стављају на располагање своје податке.

9. Како би се обезбедила предвидљивост мреже, *ATS* јединица на аеродрому полетања обезбеђује да одобрење за полетање не добију летови који не поштују предвиђена времена почетка кретања, узимајући у обзир утврђену временску толеранцију, или чији је план лета одбијен или суспендован.

10. Локалне *ATFM* јединице:

а) делују као контакт и посредник између Менаџера мреже као централне јединице за *ATFM*, с једне стране, и утврђених области и њихових аеродрома и *ATS* јединица (војних и цивилних) у оквиру њихове надлежности, с друге стране, на основу улога и одговорности договорених путем одговарајућих радних аранжмана са Менаџером мреже;

б) успостављају одговарајуће локалне поступке у складу са поступцима које је успоставио Менаџер мреже који пружа централни *ATFM*, укључујући привремене поступке;

ц) достављају Менаџеру мреже који пружа централни *ATFM* све потребне локалне податке за спровођење *ATFM* функције;

д) у сарадњи са релевантним *ATS* јединицама и Менаџером мреже који пружа централни *ATFM*, обезбеђују одговарајуће спровођење *ATFM* мера у циљу оптималног протока саобраћаја и усклађене потражње и капацитета координацијом ефикасне употребе расположивог капацитета. Ако те мере имају шири утицај на мрежу, мора се обезбедити регионална координација под надлежношћу Менаџера мреже;

е) обавештавају Менаџера мреже о свим догађајима, као и о плановима транзиције за увођење значајних побољшања ваздушног простора или *ATM* система и за неповољне временске услове, који би могли да утичу на капацитет контроле летења или потражњу ваздушног саобраћаја, и предложена умањења;

ф) обезбеђују, у координацији са релевантним *ATS* јединицама и Менаџером мреже, пост-оперативне анализе како би се утврдиле методе побољшања учинка мреже;

г) успостављају унапред утврђене планове за случај посебних околности, који се стално ажурирају и којима се описује начин на који ће се поступати у области њихове надлежности, како би Менаџер мреже могао помоћи локалним *ATFM* јединицама у решавању посебних околности. Ти локални планови се морају поделити и координирати са Менаџером мреже.

11. Ако је успостављен *ATS* пријавни биро, он ће олакшати размену информација између пилота или оператера и локалне *ATFM* јединице или Менаџера мреже који пружа централни *ATFM*.

12. Оператери ваздухоплова:

а) достављају један план лета за сваки планирани лет. Поднети план лета мора тачно да одражава планирани профил лета;

б) обезбеђују да све одговарајуће *ATFM* мере и њихове измене буду укључене у планирано извођење лета;

ц) учествују у радним аранжманима које је утврдио Менаџер мреже, а којима се олакшава добијање правовремених и ажурних информација о потражњи ваздушног саобраћаја за све *ATFM* фазе.

13. Оператери аеродрома:

а) имају аранжмане са локалном *ATS* јединицом да:

(i) размењују и координирају све информације о капацитету и потражњи ваздушног саобраћаја и њиховом развоју у свим *ATFM* фазама са одговарајућим локалним *ATFM* јединицама и Менаџером мреже, посебно пре објаве реда летења;

(ii) обавештавају одговарајуће локалне *ATFM* јединице и Менаџера мреже о свим догађајима који могу да утичу на капацитет контроле летења или потражњу ваздушног саобраћаја;

б) успостављају процесе за процену потражње и утицаја специјалних догађаја на потражњу који су примењиви на све *ATFM* фазе.

14. Кад је реч о усклађености планова лета и аеродромских слотова:

а) на захтев аеродромског координатора слотова или оператера координисаног аеродрома, Менаџер мреже или локална *ATFM* јединица им доставља план лета за лет који се изводи са тог аеродрома, пре обављања лета. Аеродромски координатор слотова или оператер координисаног аеродрома обезбеђују инфраструктуру неопходну за пријем планова лета које је доставио Менаџер мреже или локална *ATFM* јединица;

б) пре лета оператери ваздухоплова достављају аеродромима полетања и слетања неопходне информације како би се омогућило повезивање ознаке лета која је садржана у плану лета и ознаке лета која је пријављена за одговарајући аеродромски слот; ту везу обезбеђују Менаџер мреже, локална *ATFM* јединица, локална *ATS* јединица или оператер аеродрома, у зависности од случаја;

ц) сваки оператер ваздухоплова, оператер аеродрома и *ATS* јединица обавештавају аеродромског координатора слотова о учесталом обављању јавног авио-превоза у

времелима која се значајно разликују од додељених аеродромских слотова или о коришћењу слотова на начин који се битно разликује од оног који је наведен у време додељивања, ако то доводи у питање функционисање аеродрома или ваздушног саобраћаја;

д) Менаџер мреже извештава аеродромске координаторе слотова о учесталом обављању јавног авио-превоза у временима која се значајно разликују од додељених аеродромских слотова или о коришћењу слотова на начин који се битно разликује од оног који је наведен у време додељивања, ако то доводи у питање *ATFM*.

15. При примени информација о планирању долазака и одлазака (*DPI*) локални оперативни учесници на аеродрому морају у потпуности да сарађују са Менаџером мреже у погледу успостављања и рада те функционалности и повезане размене података.

16. Кад је реч о критичним догађајима:

а) Менаџер мреже израђује, ажурира и објављује *ATFM* процедуре за поступање у случају критичних догађаја на нивоу мреже. *ATFM* процедурама се успостављају радње које морају да предузму одговарајући оперативни учесници у случају већег отказа неке компоненте мреже који би довео до знатног смањења капацитета или већег нарушавања протока саобраћаја или до једног и другог;

б) у припреми за критичне догађаје, *ATS* јединице и оператери аеродрома усклађују значај и садржај процедура у случају посебних околности са Менаџером мреже и локалним *ATFM* јединицама, оператерима ваздухоплова погођеним критичним догађајима и, по потреби, са аеродромским координаторима слотова, укључујући свако прилагођавање правилима приоритета. Процедуре у случају посебних околности обухватају:

(i) организационе аранжмане и аранжмане о координацији;

(ii) *ATFM* мере за контролу приступа погођеним областима ради спречавања прекомерне потражње ваздушног саобраћаја у односу на декларисани капацитет читавог ваздушног простора или његовог дела или предметних аеродрома;

(iii) околности, услове и поступке за примену правила приоритета за летове, поштујући суштинске интересе безбедности или одбрамбене политике држава чланица;

(iv) поступке за враћање у редовно стање.

ДЕО Ц **Праћење *ATFM* функције**

1. Како би се обезбедила предвидљивост и на тај начин ефикасност *EATMN*, од кључног значаја су информације о планираним операцијама и *ATFM* мерама, као и поштовање тих операција и мера. Стога се мора успоставити посебно праћење *ATFM* функције.

2. Државе чланице обезбеђују да *ATS* јединице на аеродрому полетања на којем поштовање *ATFM* слотова за полетање износи 80% или мање током године, као што је утврдио Менаџер мреже, достављају одговарајуће информације о непоштовању и предузетим радњама како би се обезбедило поштовање *ATFM* слотова за полетање. Такве

радње морају да буду наведене у извештају који дотична држава чланица подноси Комисији.

3. У случају било каквог непоштовања одбијања или суспензије плана лета, *ATS* јединица на предметном аеродрому доставља Менаџеру мреже одговарајуће информације о том непоштовању и предузетим радњама како би се обезбедило поштовање. Такве радње морају да буду наведене у извештају који Менаџер мреже подноси Комисији.

4. Ако су одобрена изузећа већа од 0,6% годишњих полетања у држави чланици, Менаџер мреже обавештава ту државу чланицу. Ако је држава чланица обавештена, она мора да изради извештај са детаљима одобрених изузећа и да га поднесе Комисији.

5. Менаџер мреже обезбеђује да оператер ваздухоплова буде обавештен о непоштовању *ATFM* мера које произилазе из примене захтева повезаних са недостајућим и вишеструким плановима лета. Ако је оператер ваздухоплова обавештен, он мора да састави извештај са детаљним описом околности и радњама које су предузете да би се исправило такво непоштовање. Менаџер мреже саставља годишњи извештај који подноси Комисији, а у којем наводи податке о недостајућим или поднетим вишеструким плановима лета.

6. Менаџер мреже врши годишње преиспитивање поштовања *ATFM* мера, како би се обезбедило да сви оперативни учесници повећају ниво поштовања тих мера.

7. Менаџер мреже израђује годишње извештаје и подноси их Комисији. Извештаји морају да покажу квалитет *ATFM* функције и да садрже детаље о:

- а) узроцима примене *ATFM* мера;
- б) утицају *ATFM* мера;
- ц) поштовању *ATFM* мера;
- д) доприносима свих оперативних учесника оптимизацији укупног учинка мреже;
- е) препорукама о овим разним тачкама како би се побољшао учинак мреже.

8. Менаџер мреже обезбеђује успостављање и одржавање архиве *ATFM* података наведених у овом анексу, планова лета, оперативних дневника и релевантних контекстуалних података. Ти подаци се чувају две године након подношења и стављају на располагање Комисији, државама чланицама, *ATS* јединицама и оператерима ваздухоплова, по потреби. Ти подаци се, такође, стављају на располагање и аеродромским координаторима слотова и оператерима аеродрома како би им се помогло у редовној процени декларисаног капацитета.

Додатак

Списак одредби *ИКАО*-а о управљању протоком ваздушног саобраћаја

1. Поглавље 3. став 3.7.5 (Управљање протоком ваздушног саобраћаја) Анекса 11 Чикашке конвенције - Услуге у ваздушном саобраћају (14. издање - јул 2016. године, укључујући амандман бр. 50А).

2. Поглавље 3. (*АТS* капацитет и управљање протоком ваздушног саобраћаја) *ИКАО* документа 4444, Поступци за услуге у ваздушној пловидби - Управљање ваздушним саобраћајем (*PANS-АТM*) (16. издање - 2016. година, укључујући амандман бр. 7А).

3. Поглавља 2 и 8 (Управљање протоком ваздушног саобраћаја) *ИКАО* документа 7030, Европски (*EUR*) регионални допунски поступци (5. издање, 2007. године).

АНЕКС III ФУНКЦИЈА РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈЕ

ДЕО А Циљ и обим

1. Циљеви ове функције су:

а) повећати употребу европског ваздухопловног радио-спектра побољшањем поступака за управљање фреквенцијама и критеријума за планирање, како би се спречио недостатак фреквенција који би смањио капацитет мреже;

б) побољшати транспарентност пракси управљања фреквенцијама, омогућујући тачну процену ефикасности употребе фреквенција и утврђивање решења за задовољавање будуће потражње за фреквенцијама;

ц) повећати ефективност процеса управљања фреквенцијама промовисањем најбољих пракси и развојем одговарајућих алата.

2. Менаџер мреже и национални менаџери за фреквенције се договарају о свеобухватним приоритетима ове функције у сврху побољшања пројектовања и рада европске ваздухопловне мреже. Ти приоритети се морају документовати у облику дела Стратешког плана мреже и Оперативног плана мреже који се односи на фреквенције, о чему се саветују са учесницима. Нарочито, одређивање приоритета може да се односи на посебне опсеге, подручја и услуге.

ДЕО Б Захтеви за извршење функције

1. Државе чланице именују надлежну особу, орган или организацију за националног менаџера за фреквенције, који је одговоран да обезбеди да се доделе фреквенција обављају, мењају и укидају у складу са овом уредбом. Државе чланице достављају Комисији и

Менаџеру мреже имена и адресе националних менаџера за фреквенције и благовремено их обавештавају о свим променама именованја.

2. Менаџер мреже припрема и координира аспекте стратешког спектра у вези са мрежом, који морају да буду на одговарајући начин документовани у Стратешком плану мреже и Оперативном плану мреже. Менаџер мреже помаже Комисији и државама чланицама при изради заједничких ставова у ваздухопловству за усклађене доприносе држава чланица међународним форумима, а посебно Европској конференцији поштанских и телекомуникационих управа (*CEPT*) и Међународној унији за телекомуникације (*ITU*).

3. На захтев држава чланица Менаџер мреже обавештава Комисију и предузима мере са Комисијом и Европском конференцијом поштанских и телекомуникационих управа (*CEPT*) како би се решила сва питања са другим индустријским секторима.

4. Национални менаџери за фреквенције обавештавају Менаџера мреже о случајевима радио-сметњи које утичу на европску ваздухопловну мрежу. Менаџер мреже бележи појаву случајева радио-сметњи и помаже националним менаџерима за фреквенције у њиховој процени. На захтев националних менаџера за фреквенције, Менаџер мреже координира радње или пружа сву потребну подршку у решавању или умањењу таквих случајева.

5. Менаџер мреже и национални менаџери за фреквенције даље развијају и побољшавају поступке за управљање фреквенцијама, критеријуме за планирање, скупове података и процесе за побољшање употребе и заузетости радио-спектра од стране корисника општег ваздушног саобраћаја. На захтев држава чланица, Менаџер мреже предлаже проширење примене ових развоја на регионални ниво.

6. Кад је потребна додела фреквенције, појединац или организација подносе захтев за употребу фреквенције надлежном националном менаџеру за фреквенције, укључујући све релевантне податке и образложења.

7. Национални менаџери за фреквенције и Менаџер мреже процењују и одређују приоритете захтева за доделу фреквенција на основу оперативних захтева и договорених критеријума. Менаџер мреже у сарадњи са националним менаџерима за фреквенције одређује утицај захтева за доделу фреквенција на мрежу. Менаџер мреже утврђује критеријуме за процену и утврђивање приоритета у консултацији са националним менаџерима за фреквенције и након тога их одржава и ажурира по потреби.

8. Ако нема утицаја на мрежу, национални менаџери за фреквенције одређују одговарајућу(е) фреквенцију(е) у одговору на захтев за доделу фреквенције, узимајући у обзир захтеве из тачке 12.

9. Ако постоји утицај на мрежу, Менаџер мреже одређује одговарајућу(е) фреквенцију(е) у одговору на захтев за доделу фреквенције, узимајући у обзир следеће захтеве:

- а) потребу за пружањем безбедних комуникационих, навигационих и надзорних инфраструктурних услуга;
- б) потребу за оптимизовањем употребе ограничених ресурса радио-спектра;
- ц) потребу за исплативим, праведним и транспарентним приступом радио-спектру;
- д) оперативне захтеве подносиоца/подносилаца захтева и оперативних учесника;
- е) предвиђене будуће захтеве за радио-спектром;
- ф) одредбе садржане у *ICAO* приручнику за управљање европским фреквенцијама.

10. Ако се не може утврдити одговарајућа фреквенција наведена у тач. 11. и 12, национални менаџери за фреквенције могу од Менаџера мреже затражити да предузме посебно претраживање фреквенција. Како би пронашао решење за националне менаџере за фреквенције, Менаџер мреже може уз помоћ националних менаџера за фреквенције да предузме посебно испитивање ситуације у погледу употребе фреквенција на предметном географском подручју.

11. Национални менаџер за фреквенције додељује одговарајућу(е) фреквенцију(е) утврђену(е) у тач. 12. или 13.

12. Национални менаџер за фреквенције уноси сваку доделу фреквенције у централни регистар уписујући следеће информације:

- а) податке који су наведени у *ICAO* приручнику за управљање европским фреквенцијама, укључујући релевантне повезане техничке и оперативне податке;
  - б) захтеве за додатне податке који произилазе из тачке б;
  - ц) опис оперативне употребе додељене фреквенције;
  - д) контакт податке оперативног учесника који користи додељену фреквенцију.
- Државе чланице користе централни регистар за испуњавање својих административних обавеза према *ICAO* у погледу регистрације доделе фреквенције.

13. При додели фреквенције подносиоцу захтева, национални менаџер за фреквенције укључује услове употребе. Тим условима се наводи, најмање, да додела фреквенције:

- а) остаје на снази све док се употребљава за испуњавање оперативних захтева које је описао подносилац захтева;
- б) може да буде предмет захтева за променом фреквенције и да такве промене морају да се спроведу у ограниченом временском оквиру;
- ц) подлеже измени кад се промени оперативна употреба коју је описао подносилац захтева.

14. Национални менаџер(и) за фреквенције обезбеђује(у) да појединци или организације којима је додељена предметна фреквенција обаве све потребне промене, измене или ослобађања фреквенције у договореном временском оквиру и да се у складу с тим ажурира централни регистар. Ако се те активности не могу извршити, национални менаџер(и) за фреквенције прослеђује(у) одговарајуће образложење Менаџеру мреже.

15. Национални менаџери за фреквенције обезбеђују да информације из тачке 12. Дела Б, које се односе на све додељене фреквенције које се користе у европској ваздухопловној мрежи, буду доступне у централном регистру.

16. Менаџер мреже и национални менаџер(и) за фреквенције обављају праћење и оцењивање ваздухопловних фреквенцијских опсега и додељених фреквенција на основу транспарентних поступака како би се обезбедила њихова исправна и ефикасна употреба. Менаџер мреже успоставља такве поступке у консултацији са националним менаџерима за фреквенције и након тога их, по потреби, одржава и ажурира. Менаџер мреже посебно утврђује било каква одступања између централног регистра, оперативне сврхе и стварне употребе додељене фреквенције која би могла имати неповољан утицај на функцију радио-фреквенције. Менаџер мреже у договореном временском оквиру обавештава националног менаџера за фреквенције о таквим одступањима ради њиховог решавања.

17. Менаџер мреже обезбеђује расположивост заједничких алата за подршку централном и националном планирању, координацији, регистрацији, надзору и оптимизацији. Менаџер мреже, пре свега, мора развити алате за подршку анализи података из централног регистра за праћење ефикасности функције и за утврђивање и спровођење процеса оптимизације фреквенција у складу са тачком 7.

ДЕО Ц

Захтеви за организацију функције фреквенције

1. Заједничко одлучивање националних менаџера за фреквенције и Менаџера мреже се заснива на аранжманима у којима се наводе најмање:

- а) критеријуми за процењивање оперативних захтева и њихови приоритети;
- б) најкраћи рокови за координацију додела нових или измењених радио-фреквенција;
- ц) механизми којима се обезбеђује да Менаџер мреже и национални менаџери за фреквенције испуњавају релевантне циљеве учинка на нивоу Европске уније;
- д) да побољшани поступци, критеријуми и процеси управљања фреквенцијама не утичу негативно на оне који се примењују у другим државама у оквиру *ICAO* Регионалних поступака;
- е) захтеви којима се обезбеђује да државе чланице спроводе одговарајуће саветовање о новим или измењеним аранжманима управљања са свим учесницима којих се то тиче, на националном и европском нивоу.

2. Развој аранжмана о координацији радио-фреквенција се утврђује у сарадњи са националним менаџерима за фреквенције и мора да смањи режијске трошкове у највећој могућој мери.

3. Координација стратешке и тактичке употребе радио-фреквенција са трећим државама које не учествују у раду Менаџера мреже изводи се путем *ICAO* регионалних радних аранжмана. То се обавља са циљем да се трећим државама омогући приступ раду Менаџера мреже.

4. Државе чланице обезбеђују да је употреба ваздухопловних фреквенцијских опсега од стране војних корисника путем заједничког одлучивања одговарајуће усклађена са националним менаџерима за фреквенције и са Менаџером мреже.

АНЕКС IV ФУНКЦИЈА КОДОВА РАДАРСКИХ ТРАНСПОНДЕРА

ДЕО А Циљеви и општи захтеви

Код транспондера (ТС):

1. Циљеви ове функције су:

а) побољшати структуре процеса доделе кодова кроз доделу јасних улога и одговорности свим укљученим учесницима, при чему је учинак целокупне мреже у средишту одлучивања о додели кодова;

б) обезбедити већу транспарентност додела кодова и стварне употребе кодова, чиме се омогућава боље процењивање целокупне ефикасности мреже.

2. Менаџер мреже додељује кодове транспондера секундарног надзорног радара (SSR) државама чланицама и пружаоцима услуга у ваздушној пловидби на начин којим се оптимизује њихова безбедна и ефикасна дистрибуција, узимајући у обзир следеће:

а) оперативне захтеве свих оперативних учесника;

б) стварне и предвиђене нивое ваздушног саобраћаја;

ц) захтевану употребу кодова SSR транспондера у складу са одговарајућим одредбама ICAO Регионалног плана ваздушне пловидбе, у делу Документ о имплементацији уређаја и услуга, за европски регион, као и смерницама.

3. Менаџер мреже у сваком тренутку ставља на располагање државама чланицама, пружаоцима услуга у ваздушној пловидби и трећим државама списак додељених кодова SSR транспондера у којем је описана потпуна и ажурна додела кодова SSR транспондера.

4. Менаџер мреже спроводи формални процес за успостављање, процену и координацију захтева за доделу кодова SSR транспондера, узимајући у обзир све потребне цивилне и војне употребе кодова SSR транспондера.

5. Формални процес из тачке 4. укључује, најмање, одговарајуће договорене поступке, рокове и циљеве учинка за спровођење следећих активности:

а) подношење захтева за доделу кодова SSR транспондера;

б) процену захтева за доделу кодова SSR транспондера;

ц) координацију предложених измена у вези са додељеним кодовима SSR транспондера са државама чланицама у складу са захтевима утврђеним у Делу Б;

д) периодичну проверу додељених кодова и потреба за њима ради оптимизације ситуације, укључујући прераспodelу постојећих додељених кодова;

е) периодичну измену, одобрење и дистрибуцију свеобухватног списка додељених кодова SSR транспондера наведеног у тачки 3;

ф) пријављивање, процену и решавање непредвиђених конфликта између додељених кодова *SSR* транспондера;

г) пријављивање, процену и решавање погрешних додела кодова *SSR* транспондера, откривених у проверама задржавања кодова;

х) пријављивање, процену и решавање непланираних мањкавости при додели кодова *SSR* транспондера;

и) пружање података и информација у складу са захтевима утврђеним у Делу Ц.

6. Менаџер мреже проверава усклађеност захтева за доделу кодова *SSR* транспондера, примљених као део процеса утврђеног у тачки 4, са захтевима процеса договарања о формату и подацима, затим у вези са потпуношћу, тачношћу, правременошћу и оправданошћу.

7. Државе чланице обезбеђују да се кодови *SSR* транспондера додељују ваздухопловима у складу са списком додељених кодова *SSR* транспондера из тачке 3.

8. Менаџер мреже води, у име држава чланица и пружаоца услуга у ваздушној пловидби, централизовани систем за доделу и управљање кодовима *SSR* транспондера за аутоматско додељивање кодова *SSR* транспондера за општи ваздушни саобраћај.

9. Менаџер мреже спроводи поступке и имплементира алате за редовно оцењивање и процену стварне употребе кодова *SSR* транспондера од стране држава чланица и пружаоца услуга у ваздушној пловидби.

10. Менаџер мреже, државе чланице и пружаоци услуга у ваздушној пловидби се усаглашавају са плановима и поступцима ради пружања подршке периодичној анализи и утврђивања будућих захтева у вези са кодовима *SSR* транспондера. Ова анализа укључује утврђивање могућих утицаја на учинак који настају као последица било каквих предвиђених мањкавости при додели кодова *SSR* транспондера.

11. Менаџер мреже израђује и ажурира оперативне приручнике који садрже потребна упутства и информације, како би се омогућило обављање функције ове мреже у складу са захтевима ове уредбе. Ови оперативни приручници се достављају и ажурирају у складу са одговарајућим процесима управљања квалитетом и документима.

Мод S упитни код (MIC):

12. Циљеви овог процеса су следећи:

а) спровођење координисане доделе Мод S упитних кодова, чиме се омогућава свеобухватна ефикасност мреже;

б) успостављање регулаторног основа који омогућава бољу примену и надзор.

13. Менаџер мреже додељује упитне кодове цивилним и војним Мод S интерогаторима на начин којим се оптимизира безбедно и ефикасно спровођење надзора ваздушног саобраћаја и цивилно-војна координација, узимајући у обзир следеће:

а) оперативне захтеве свих оперативних учесника;

б) Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 262/2009;

ц) захтевано управљање Мод *S* упитним кодовима у складу са одредбама европских начела и поступака за доделу Мод *S* упитних кодова секундарног надзорног радара (*ICAO EUR Doc 024*).

14. Менаџер мреже у име држава чланица управља централизованим системом за доделу упитних кодова, у циљу координисане доделе упитних кодова Мод *S* интерогаторима.

15. Државе чланице пружају централизовану услугу доделе упитних кодова Мод *S* оператерима, посредством система за доделу упитних кодова.

16. Менаџер мреже у сваком тренутку ставља на располагање државама чланицама, Мод *S* оператерима и трећим државама, план доделе упитних кодова, у којем се наводи последњи одобрени потпуни списак додељених упитних кодова у *ICAO* европском региону.

17. Менаџер мреже спроводи формални процес за успостављање, процену и координацију захтева за доделу упитних кодова, узимајући у обзир све тражене цивилне и војне употребе упитних кодова.

18. Формални процес утврђен у тачки 17. укључује, најмање, одговарајуће договорене поступке, рокове и циљеве учинка за спровођење следећих активности:

а) подношење захтева за доделу упитних кодова;

б) процену захтева за доделу упитних кодова;

ц) координацију предложених измена у вези са доделама упитних кодова са државама чланицама, у складу са захтевима утврђеним у делу Б;

д) периодичне провере додела упитних кодова и потреба за њима ради побољшања ситуације, укључујући прераспodelу постојећих додела упитних кодова;

е) периодичне измене, одобрења и дистрибуцију комплетног плана додела упитних кодова утврђеног у тачки 16;

ф) пријављивање, процену и решавање непредвиђених конфликта упитних кодова међу Мод *S* интерогаторима;

г) пријављивање, процену и решавање непредвиђених мањкавости при додели упитних кодова;

х) пружање података и информација у складу са захтевима утврђеним у делу Ц.

19. Менаџер мреже проверава усклађеност захтева за доделу упитних кодова, примљених као део процеса утврђеног у тачки 18, са захтевима процеса договарања о формату и подацима, као и у вези са потпуношћу, тачношћу, правовременошћу и оправданошћу.

20. У оквиру процеса утврђеног у тачки 18, Менаџер мреже:

а) спроводи симулације ажурирања плана доделе упитних кодова на основу нерешених захтева;

б) припрема предлог ажурирања плана доделе упитних кодова који шаље на одобрење државама чланицама којих се то тиче;

ц) обезбеђује да предложено ажурирање плана доделе упитних кодова у највећој могућој мери испуњава оперативне захтеве захтева за доделу упитних кодова;

д) ажурира и доставља државама чланицама план доделе упитних кодова одмах након одобрења, не доводећи у питање националне поступке за доставу информација о Мод *S* интерогаторима којима управља војска.

21. Менаџер мреже спроводи поступке и имплементира алате за редовно оцењивање и процену стварне употребе Мод *S* упитних кодова међу цивилним и војним Мод *S* оператерима.

22. Менаџер мреже, државе чланице и Мод *S* оператери усаглашавају планове и поступке ради давања подршке периодичној анализи и утврђивању будућих захтева Мод *S* упитних кодова. Та анализа укључује утврђивање могућих утицаја на учинак који настају као последица било каквих предвиђених мањкавости при додели упитних кодова.

23. Менаџер мреже израђује и ажурира оперативне приручнике који садрже потребна упутства и информације, како би се омогућило обављање функције мреже у складу са захтевима ове уредбе. Ти оперативни приручници се дистрибуирају и ажурирају у складу са одговарајућим процесима управљања квалитетом и документима.

ДЕО Б

Захтеви у вези са посебним механизмима саветовања

Код транспондера:

1. Менаџер мреже успоставља наменски механизам за координацију и саветовање у вези са детаљним аранжманима о додели кодова *SSR* транспондера. Тим механизмом се:

а) обезбеђује уважавање утицаја употребе кодова *SSR* транспондера у трећим државама, кроз учествовање у радним аранжманима о управљању кодовима *SSR* транспондера наведеним у одговарајућим одредбама *ICAO* Регионалног плана ваздушне пловидбе, у делу Документ о имплементацији уређаја и услуга, за европски регион;

б) обезбеђује да је списак додељених кодова *SSR* транспондера из тачке 3. Дела А у складу са планом за управљање кодовима наведеним у одговарајућим одредбама *ICAO* Регионалног плана ваздушне пловидбе, у делу Документ о имплементацији уређаја и услуга, за европски регион;

ц) одређују захтеви како би се обезбедило да је спроведено одговарајуће саветовање о новим или измењеним аранжманима за управљање кодовима *SSR* транспондера са предметним државама чланицама;

д) одређују захтеви како би се обезбедило одговарајуће саветовање о новим или измењеним аранжманима за управљање кодовима *SSR* транспондера, које спроводе државе чланице са свим предметним учесницима на националном нивоу;

е) обезбеђује координација са трећим државама у вези са стратешком и тактичком употребом кодова *SSR* транспондера, путем радних аранжмана о управљању кодовима *SSR* транспондера наведених у одговарајућим одредбама *ICAO* Регионалног плана ваздушне пловидбе, у делу Документ о имплементацији уређаја и услуга, за европски регион ;

ф) одређују минимални рокови за координацију и саветовање о предложеним новим или измењеним доделама кодова надзорних интерогатора и *SSR* транспондера;

г) обезбеђује да измене у списку додељених кодова *SSR* транспондера подлежу одобравању оних држава чланица на које се измена односи;

х) одређују захтеви којима се обезбеђује да се измене у списку додељених кодова *SSR* транспондера достављају свим учесницима одмах након одобрења, не доводећи у питање националне поступке за доставу информација о употреби кодова *SSR* транспондера од стране војних органа.

2. Менаџер мреже, у сарадњи са националним војним органима, обезбеђује предузимање потребних мера како би се утврдило да додела и употреба кодова *SSR* транспондера за војне потребе нема штетан утицај на безбедност или ефикасност протока општег ваздушног саобраћаја.

Мод S упитни код:

3. Менаџер мреже успоставља наменски механизам за координацију и саветовање у вези са детаљним аранжманима о додели Мод S упитног кода. Тим механизмом се:

а) одређују рокови за координацију и саветовање о предложеним новим или измењеним доделама Мод S упитних кодова;

б) обезбеђује да измене у плану доделе Мод S упитних кодова подлежу одобрењу оних држава чланица на које се измена односи;

ц) обезбеђује координација са трећим државама у вези са стратешком и тактичком употребом Мод S упитних кодова путем радних аранжмана за управљање Мод S упитним кодовима;

д) одређују захтеви којима се обезбеђују да се измене у плану доделе Мод S упитних кодова достављају свим учесницима одмах након одобрења, не доводећи у питање националне поступке за достављање информација о употреби Мод S упитних кодова и кодова *SSR* транспондера од стране војних органа.

4. Менаџер мреже обезбеђује одговарајуће саветовање о новим или измењеним аранжманима за управљање упитним кодовима са државама чланицама путем заједничког одлучивања.

5. Менаџер мреже, у сарадњи са националним војним органима, обезбеђује предузимање потребних мера како би се утврдило да додела и употреба Мод S упитних кодова за војне потребе нема штетан утицај на безбедност или ефикасност протока општег ваздушног саобраћаја.

ДЕО Ц

Захтеви за достављање података

Код транспондера:

1. Захтеви који се подносе за нове или измену додељених кодова *SSR* транспондера морају да буду у складу са конвенцијама о формату и подацима, као и захтевима у вези са

потпуношћу, тачношћу, правовременошћу и оправданошћу процеса утврђеног у тачки 4. Дела А.

2. Државе чланице достављају Менаџеру мреже у договореним роковима следеће податке и информације које одређује Менаџер мреже ради подршке обављању функције мреже за кодове *SSR* транспондера:

а) ажурирану евиденцију додељивања и употребе свих кодова *SSR* транспондера унутар њихове области надлежности, на које се примењују било каква безбедносна ограничења у вези са потпуним откривањем додела одређених војних кодова који се не употребљавају за општи ваздушни саобраћај;

б) образложење којим се доказује да су постојеће и тражене доделе кодова *SSR* транспондера минимални услов потребан за испуњавање оперативних захтева;

ц) детаље о било каквим доделама кодова *SSR* транспондера који више нису оперативно потребни и који се могу ослободити за поновно додељивање унутар мреже;

д) извештаје о било каквој актуелној непредвиђеној мањкавости у додели кодова *SSR* транспондера;

е) детаље о било којим променама у планирању уградње или у оперативном статусу система или саставних делова, које би могле да утичу на додељивање кодова *SSR* транспондера летовима.

3. Пружаоци услуга у ваздушној пловидби достављају Менаџеру мреже у договореним роковима следеће податке и информације које одређује Менаџер мреже ради подршке обављању функције мреже за кодове *SSR* транспондера:

а) Извештаје о корелативним позицијама у Систему за побољшано тактичко управљање протоком, који садрже додељене кодове *SSR* транспондера за општи ваздушни саобраћај за летове који се обављају по правилима инструменталног летења;

б) извештаје о било каквом актуелном непредвиђеном конфликту или опасности који су проузроковани стварним оперативним додељивањем кода *SSR* транспондера, укључујући информације о начину на који је конфликт решен.

4. Одговори држава чланица и пружаоца услуга у ваздушној пловидби, у оквиру координације предложених измена додељивања кодова *SSR* транспондера и ажурирања списка додељених кодова *SSR* транспондера морају најмање да:

а) утврде да ли се предвиђа било какав конфликт или опасност између додељених кодова *SSR* транспондера;

б) потврде да ли ће доћи до негативног утицаја на оперативне захтеве или ефикасност;

ц) потврде да се измене додељених кодова *SSR* транспондера могу спровести у складу са захтеваним роковима.

Мод S упитни код:

5. Поднети захтеви за нове или измењене доделе упитних кодова морају да буду у складу са конвенцијама о формату и подацима, као и захтевима у вези са потпуношћу, тачношћу, правовременошћу и оправданошћу процеса утврђеног у тачки 17. Дела А.

6. Државе чланице достављају Менаџеру мреже у договореним роковима следеће податке и информације које одређује Менаџер мреже ради подршке пружању услуге доделе упитних кодова:

- а) карактеристике Мод *S* интерогатора, како је утврђено у Уредби (ЕЗ) бр. 262/2009;
- б) детаље о било каквим променама у планирању уградње или у оперативном статусу Мод *S* интерогатора или саставних делова, које би могле да утичу на доделу упитних кодова Мод *S* интерогаторима;
- ц) образложење којим се доказује да су постојеће и тражене доделе упитних кодова минимум потребан за испуњавање оперативних захтева;
- д) доделе упитних кодова који више нису оперативно потребни и који се могу ослободити за поновно додељивање унутар мреже;
- е) извештаје о било каквој актуелној непредвиђеној мањкавости у доделама упитних кодова.

7. Менаџер мреже користи одговоре држава чланица за предлог плана доделе упитних кодова, укључујући:

- а) утврђивање било којег предвиђеног конфликта или опасности међу доделама Мод *S* упитних кодова;
- б) потврду да ли ће доћи до негативног утицаја на оперативне захтеве или ефикасност;
- ц) потврду да се измене додела Мод *S* упитних кодова могу спровести у складу са захтеваним роковима.

8. Менаџер мреже помаже државама чланицама у решавању *MIC* конфликта који пријаве државе чланице или Мод *S* оператери.

АНЕКС V СТРУКТУРА СТРАТЕШКОГ ПЛАНА МРЕЖЕ

Стратешки план мреже се заснива на следећој структури:

1. УВОД

- 1.1. Подручје примене Стратешког плана мреже (географско и временско);
- 1.2. Припрема плана и процес потврђивања.

2. ЦЕЛОКУПНИ КОНТЕКСТ И ЗАХТЕВИ

- 2.1. Опис тренутне и планиране ситуације на мрежи, укључујући *ERND*, *ATFM*, аеродроме и ограничене ресурсе;
- 2.2. Изазови и могућности повезани са временским оквиром плана (укључујући прогнозе саобраћајне потражње и светски развој);
- 2.3. Циљеви учинка и пословни захтеви како их изражавају различити учесници и циљеви учинка на нивоу Уније.

3. СТРАТЕШКА ВИЗИЈА

- 3.1. Опис стратешког начина на који ће се мрежа развијати и напредовати како би успешно одговорила на циљеве учинка и пословне захтеве;

- 3.2. Усклађеност са шемом оствареног учинка;
- 3.3. Усклађеност са Европским АТМ Мастер планом;
- 3.4. Усклађеност са заједничким пројектима покренутим у складу са Спроведбеном уредбом Комисије (ЕУ) бр. 409/2013.

4. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

4.1. Опис стратешких циљева мреже:

- а) укључује аспекте сарадње партиципирајућих оперативних учесника у смислу улога и одговорности;
- б) наводи начин на који ће стратешки циљеви одговорити на захтеве;
- ц) утврђује начин мерења напретка у достизању тих циљева;
- д) наводи како ће стратешки циљеви утицати на индустрију и друге предметне области.

5. СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

5.1. Опис краткорочног и средњорочног планирања:

- а) приоритети за сваки од стратешких циљева;
- б) имплементација сваког од стратешких циљева у смислу захтеваног увођења технологије, архитектонског утицаја, људских аспеката, укључених трошкова, користи, као и потребног управљања, средстава и прописа;
- ц) потребно учешће оперативних учесника у сваком елементу плана, укључујући њихове улоге и одговорности;
- д) договорени ниво учешћа Менаџера мреже у подршци приликом имплементације сваког елемента плана за сваку поједину функцију.

5.2. Опис дугорочног планирања:

- а) намера постизања сваког од стратешких циљева у смислу захтеваних аспеката технологије и одговарајућег истраживања и развоја, архитектонског утицаја, људских аспеката, пословних процена, потребног управљања и потребних прописа, као и повезане безбедносне и економске оправданости за ова улагања;
- б) потребно учешће оперативних учесника у сваком елементу плана укључујући њихове улоге и одговорности.

6. ПРОЦЕНА РИЗИКА

- 6.1. Опис ризика повезаних са имплементацијом плана;
- 6.2. Опис процеса праћења (укључујући могуће одступање од почетних циљева).

7. ПРЕПОРУКЕ

- 7.1. Утврђивање мера које ће предузети Унија и државе чланице у циљу подршке имплементацији плана.

АНЕКС VI СТРУКТУРА ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА МРЕЖЕ

Оперативни план мреже се заснива на следећој општој структури (која се прилагођава различитим појединачним функцијама и временској димензији Оперативног

плана мреже, како би се представила његова променљива природа и његов период од три до пет година, годишњи, сезонски, недељни и дневни периоди):

1. УВОД

1.1. Подручје примене Оперативног плана мреже (географско и временско);

1.2. Припрема плана и процес потврђивања.

2. ОПИС ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА МРЕЖЕ И ОПЕРАТИВНИХ ЦИЉЕВА

- укључује аспект сарадње партиципирајућих оперативних учесника у смислу улога и одговорности;

- наводи како ће оперативни циљеви бити обухваћени у тактичкој, пре-тактичкој, краткорочној и средњорочној фази Оперативног плана мреже и у другим циљевима учинка успостављеним у складу са шемом оствареног учинка;

- постављени приоритети и потребни ресурси за период планирања;

- наводи утицај на делатност *АТМ* и друге предметне области.

3. ЦЕЛОКУПНИ ПРОЦЕС ПЛАНИРАЊА ОПЕРАЦИЈА НА МРЕЖИ

- опис целокупног процеса планирања операција на мрежи;

- опис стратешког начина на који ће се Оперативни план мреже развијати и напредовати како би успешно одговорио на захтеве оперативног учинка и друге циљеве учинка утврђене у складу са шемом оствареног учинка;

- опис употребљених алата и података.

4. ЦЕЛОКУПНИ КОНТЕКСТ И ОПЕРАТИВНИ ЗАХТЕВИ

4.1. Кратак опис претходног оперативног учинка мреже;

4.2. Изазови и могућности повезани са временским оквиром плана;

4.3. Прогноза саобраћаја на мрежи у складу са Додацима 1 и 2, укључујући:

- прогнозу за мрежу;

- прогнозу за пружаоца услуга у ваздушној пловидби, функционални блок ваздушног простора и центар обласне контроле летења (*АСС*);

- прогнозу за главне аеродроме;

- анализу прогнозе саобраћаја, укључујући разне сценарије;

- анализу утицаја специјалних догађаја.

4.4. Захтеви у вези са оперативним учинком мреже, укључујући:

- свеукупне захтеве у вези са капацитетом мреже;

- захтеве у вези са капацитетом пружаоца услуга у ваздушној пловидби, функционалног блока ваздушног простора и *АСС*;

- капацитет аеродрома;

- анализу захтева у вези са капацитетом;

- свеукупне захтеве мреже у вези са животном средином/ефикасношћу лета;

- свеукупне захтеве у вези са безбедношћу мреже;

- захтеве за случај посебних околности и континуитет услуга који утичу на мрежу.

4.5. Оперативне потребе како су их изразили различити учесници, укључујући и војне.

5. ПЛАНОВИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ ОПЕРАТИВНОГ УЧИНКА МРЕЖЕ И МЕРЕ НА НИВОУ МРЕЖЕ

- опис планова и мера чија се имплементација очекује на нивоу мреже, укључујући ваздушни простор, ограничене ресурсе и *ATFM*;
- опис доприноса оперативном учинку сваког појединог плана и мере.

6. ПЛАНОВИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ ОПЕРАТИВНОГ УЧИНКА И МЕРЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

- укључује опис сваког плана и свих оперативних мера чија се имплементација очекује на локалном нивоу;
- опис доприноса оперативном учинку сваког појединог плана и мере;
- опис односа са трећим државама и послова повезаних са *ICAO*.

7. СПЕЦИЈАЛНИ ДОГАЂАЈИ

- преглед специјалних догађаја који имају значајан утицај на *ATM*;
- појединачни специјални догађаји и поступање са њима са аспекта мреже;
- велике војне вежбе.

8. ВОЈНИ ЗАХТЕВИ ЗА ВАЗДУШНИМ ПРОСТОРОМ

- расположивост ваздушног простора: унапред одређени дани/времена расположивости резервисаног ваздушног простора;
- „*ad-hoc*” захтеви за непредвиђену употребу резервисаног ваздушног простора;
- ослобађање резервисаног ваздушног простора за цивилну употребу кад год није потребан, уз што раније обавештавање.

9. ОБЈЕДИЊЕНО ПРОГНОЗИРАЊЕ И АНАЛИЗА ОПЕРАТИВНОГ УЧИНКА МРЕЖЕ

- циљеви и прогнозе *ATFM* кашњења/капацитета на мрежи, на нивоу пружаоца услуга у ваздушној пловидби, функционалног блока ваздушног простора и *ASS*;
- оперативни учинак аеродрома;
- циљ и прогноза учинка мреже по питању заштите животне средине/ефикасности лета;
- утицај специјалних догађаја;
- анализа циљева и прогноза оперативног учинка.

10. УТВРЂИВАЊЕ ПОДРУЧЈА ОПЕРАТИВНИХ УСКИХ ГРЛА И РЕШЕЊА ЗА УМАЊЕЊА НА НИВОУ МРЕЖЕ И НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

- утврђивање оперативних уских грла (безбедност, капацитет, ефикасност лета) и могућих уских грла, њихових узрока и договорених решења или мера за умањење, укључујући могућности за усклађивање потражње и капацитета.

Додатак 1

Центри обласне контроле летења (ACCs)

Оперативни план мреже даје за сваки АСС детаљан опис свих области утврђених у овом додатку, описујући њихове планиране мере за оперативно побољшање, изгледе за дати период, прогнозу саобраћаја, циљ и прогнозу у вези са кашњењем, значајне догађаје који могу да утичу на саобраћај, оперативне контакте.

Менаџер мреже укључује за сваки АСС:

- прогнозу саобраћаја;
- анализу тренутног оперативног учинка;
- квантитативну процену достигнутог капацитета (основни капацитет);
- квантитативну процену потребног капацитета за различите сценарије развоја саобраћаја (профил потребног капацитета);
- квантитативну процену планираних мера за оперативно побољшање на нивоу АСС, како је договорено са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби;
- циљ и прогнозу у вези са кашњењем;
- анализу очекиваног оперативног учинка (безбедност, капацитет, животна средина).

Сваки пружалац услуга у ваздушној пловидби доставља Менаџеру мреже следеће информације које се укључују у опис појединачног АСС:

- локални циљ у вези са кашњењем;
- процену/потврду прогнозе саобраћаја, узимајући у обзир локална сазнања;
- број расположивих сектора: конфигурација сектора/план отварања сектора по сезони/дану у недељи/периоду током дана;
- капацитете/вредности за праћење за сваки сектор/обим саобраћаја по конфигурацији/плану отварања сектора;
- планиране или познате специјалне догађаје, укључујући датуме/времена и њихов утицај на оперативни учинак;
- детаље планираних мера за оперативно побољшање, план њиховог спровођења и са њима повезани негативни/позитивни утицај на капацитет и/или ефикасност;
- детаље о предложеним и потврђеним променама структуре и употребе ваздушног простора;
- додатне активности договорене са Менаџером мреже;
- АСС оперативне контакте.

Додатак 2

Аеродроми

За оне европске аеродроме који имају утицај на учинак мреже Оперативни план мреже даје детаљан опис свих области утврђених у овом додатку и описује планиране мере за оперативно побољшање, изгледе за дати период, прогнозу саобраћаја и кашњења, значајне догађаје који могу да утичу на саобраћај и оперативне контакте.

Менаџер мреже укључује за сваки аеродром, посебно на основу информација добијених од оператера аеродрома и пружалаца услуга у ваздушној пловидби:

- прогнозу саобраћаја;
- анализу очекиваног оперативног учинка планираних мера за оперативно побољшање (безбедност, капацитет, животна средина).

За сваки аеродром укључен у Оперативни план мреже, оператер аеродрома и локална *ATS* јединица морају да имају аранжмане како би пружили Менаџеру мреже следеће информације које се укључују у опис појединачног аеродрома:

- процену/потврду прогнозе саобраћаја, узимајући у обзир локална сазнања;
- капацитет полетно-слетне стазе за сваку конфигурацију полетно-слетне стазе, садашње и предвиђене доласке и одласке;
- спецификацију капацитета за ноћни период и трајање ноћног периода, ако је примењиво;
- детаље планираних мера за оперативно побољшање, план њиховог спровођења и са њима повезани негативни/позитивни утицај на капацитет и/или ефикасност;
- планиране или познате специјалне догађаје, укључујући датуме/времена и њихов утицај на оперативни учинак;
- друге планиране начине побољшања капацитета;
- додатне активности договорене са Менаџером мреже.